

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖG

MAN

GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SONDAGEN DEN 5 MARS 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

KVINNOYRKEN, YRKESPRÄGEL, ARBETSGLÄDJE

Two women in the kitchen and the dressmaker, who are so dear to the world: the confectioner, who cannot eat sweets on Sunday, and the dressmaker, who has to change her dress incessantly between 9 and 6.

DET FINNS EN SAK SOM ALLA uppväxande svenska flickor böra vara glada och tacksamma för. Och det är den stora valfrihet de ha, då det gäller att välja sin levnadsbana, yrkesmöjligheter, större än i någon tid och — skulle vi tro — i något land. Att varje ung flicka efter slutade skolestudier skall lära ett yrke är lyckligtvis numera en självfallen sak. Nu för tiden behöver ingen ung begåvning rosta bort oanvänd och outvecklad i ett instängt hemlivs kvava atmosfär som så ofta hände på Fredrika Bremers tid. Även de konservativaste fäder och mera räddhågade

mödrar kunna numera knappast ha något att invända mot att döttrarna ge sig in på de självförsörjandes rännarbanan. De vilja få sina döttrar placerade — på föräldrars vanliga vis — och är inte egentligen arbetsmarknaden ofta en utmärkt äktenskapsmarknad? Förr i världen träffade man sitt öde under en kotiljong, på ett släddparti, nu sker det på till synes så oromantiska ställen som bankens lunchrum, tidningens hiss eller livbolagets tambur. Var och en vet, att herrar sjukhusläkare ofta ha en viss benägenhet att söka sitt livs ledsageriska bland sköterskorna, och en av (Forts. sid. 236.)

W I R S É N O C H B Ä C K S T R Ö M

NÅGRA ANTECKNINGAR UR OTRYCKTA BREV. AV FREDRIK VETTERLUND.

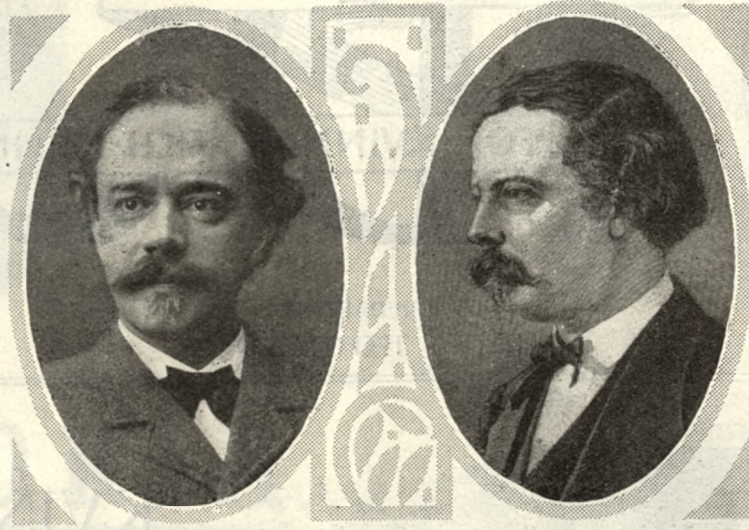
I. Göteborg—Stockholm.

NÄR EDVARD BÄCKSTRÖM efter 'Talis Qualis' död år 1877 på våren blev redaktör för Post- och Inrikes Tidningar, hade till hans saknad hans synnerligen gode vän C. D. af Wirsén flyttat till Göteborg som föreläsare och som tjänsteman vid dess konstmuseum. Deras förhållande var innerligt. Förnådde av student- och sångarinnena från Uppsala, från »Namnlösa sällskapet» tid under umgänget med kamraterna, Snoilsky, Björck, Klockhoff och de andra, hade de två sedan samarbetat i tidens främsta litterära tidskrift »Nu», som någon tid utgavs av Bäckström och där skedets bättre skriftställare samlades. Från Göteborg sände Wirsén dikterna till vännen i Stockholm, först till »Nu», sedan, då »Nu», upphörde, till Posttidningen, där han närmast följande åren blev en mycket uppmärksam poetisk medarbetare.

Det är dessa år Wirsén så att säga tager sitt kommande rike i besittning. Sin första diktsamling hade han utgivit 1876, den slog strax igenom, och det visade sig, att signaturkalenderns »Kuno» ingalunda var den ringaste skalden i sällskapet. Under studenttiden hade dikten blott sporadiskt slagit ut sin låga, nedhållen som den var av ivriga humanistiska studier. Men när dessa voro fullbordade, när den betydande lärdomsrustning färdigsmitts, med vilken Wirsén sedan skulle gå till sitt livs värv, då frambröt även den underjordiska poetiska elden. Efter samlingen 1876 följde de förträffliga dikter, vilka, som antytt, under decenniets sista år i Posttidningen ytterligare fäste uppmärksamheten vid skalden och väl även bidro till bana honom väg till Svenska akademien 1879 (»Storken», »Nepentes», »Svanen» m. fl.). När han så i dess och vännen Edwards tidning från 1880 därtill övertog litteraturgranskningen och blev den livskraftige, först beundrade, sedermera även så hatade och smådade kritikern C. D. W., då hade han tillika tagit riket i besittning och inträtt i den ställning, där svensk litteraturhistoria skall minnas honom.

Då hade han även återvänt till Stockholm, och de två gamla vännerna, Edvard Bäckström och han, behärskade Posttidningen och kämpade där tillsammans. Bäckströms sjuklighet förvärrades emellertid snart, och 1886 följde han de bortgångne ungdomsvännerna Björck, Klockhoff, och Fjalars Östergren, medan de överlevande sångarbröderna Snoilsky och Wirsén bägge lade sina poetiska syrenbuketter på syrensångarens grav.

Bäckström var, som vi veta, en finsmakare och virtuos artist, nog böjd för en viss epikureism i sin hälsas dagar, en älskare av utsökta viner så väl som utsökta verser, glädjande sig åt det ena som åt det andra i utsökta vänners lag — och framför allt en känslig poet och romantiker, vars lyrik som de ädla dryckerna legat till sig med åren och numera tillhör det finaste signaturperioden lämnat efter sig.

C. D. af Wirsén.

Edvard Bäckström.

Men sjuklighet hade snart förslamat honom och stäckt hans alstring. I sina brev till sin gode vän Wirsén — vars bortflyttande till Göteborg han beklagat — ger han skildringar därav som ha sitt vemodiga intresse.

»Allt från årets början» — skriver han i april 1878 — »har jag varit så illamående — — att hela livet har blivit mig förhatligt. Det värsta är att mina ögon blivit angräpnade, så att själva solskenet är mig en plåga. — Endast detta faktum, att vi nu gå emot vackra dagar, icke snö och rusk, borde vara nog att försätta lynnet i gammalt gott skick, — men när man ser allt med sjuka ögon, blir även det vackraste — berövat sin förmåga att lyckliggöra.»

Han tillägger, att han ofta haft lust och behov att skriva till vännen men varit upptagen förmiddagarna; och annars, i sin isolering hemma, känner han »en egendomlig slitning mellan åtrån att ånyo begynna litterärt arbete, vilket dock aldrig kommer till mer än början, och ett slags avsky för penna och bläck, alstrade av tvånget att skriva så mycket som alls icke intresserar mig. Och så förbliver jag hela dagarna ensam och sysslolös, när jag borträknar fruktlosa »Aufschwung» till poesi — — samt grämmande tankar. — Jag har dock en glädje i den halvtimme jag dagligen efter middagen tillbringar tillsammans med min syster, men även denna tröst förringas genom min ängslan att hon snart skall lämna mig» — —

Under Wirséns Göteborgstid var det emellanåt meningen, än att han skulle återbörjas till Uppsala och att en extra ordinarie professorsplats i estetik skulle inrättas åt honom, men denna plan, som en gång gick igenom konsistoriet, föll i fakulteten; — än att han skulle få en estetisk lärareplats, som i en framtid skulle tillkomma vid Stockholms högskola, vilket ej heller blev av. Redan nu, april 1878, skriver emellertid Bäckström:

»Skulle du bli 1/18 av Akademien, vilket nu är min tro och önskan, förmodar jag emellertid att du slår ned dina bopålar här och i sådant fall hoppas jag att få dig till ständig medarbetare.»

Händelserna kasta stundom sin skugga framför sig. Några månader tidigare hade

Wirsén gjort en framställning till Bäckström att inträda i Posttidningen som litteraturkritiker och på detta »kärkomna förslag» svarade Bäckström:

»Det är ju solklart att — — fördelen övervägande är på min sida. Genom att fästa dig vid P. T. skulle jag för denna vinnna en litteraturkritiker, med vilken ingen annan i tidning uppträdande kan tävla, jag skulle även få rå om din poetiska alstring och, vad bäst är, jag skulle slutligen kunna resa bort då och då en liten tid under medvetande, att jag där hemma hade ett alter ego, som bevakade mina intressen. Men bortser jag från redaktören och ser blott på människan, så finner jag ju, milshögt

över allt det nu anförda, den oskattbara vinningen för mitt livs lycka att få äga dig här vid min sida, dig, som jag ständigt saknar och vars härvaro skulle reformera hela min varelse. Den avlöningssumma du föreslår är ur denna synpunkt ett intet i jämförelse med vad den inbringar, och även sedd med tungusens skarpblick visar den, sig under nuvarande förhållanden kunna erläggas utan svårighet. Alltså befullmäktigar jag dig härmed — — kungöra att engagement à 3,000 kr. pr år i P. T. alltid står dig öppet under min regime och att detta icke behöver uppskjutas till nästa år utan kan börja redan i april i år, om du så behagar.»

Det blev emellertid icke genast. Kanske betänkte sig Wirsén först bl. a. därför, att Bäckström i brevets fortsättning även framhållit vissa risker, som kunde vara förenade med saken. Bäckströms eget kontrakt med Posttidningens ägare, akademien, gällde endast för två år och han kunde sedan uppsägas — möjligen under sådana omständigheter, att Wirsén kanske måste anse det för en ambitionssak att då följa honom. »Så länge Hamilton lever, är jag trygg. Men han är sjuklig och gammal. Gör jag nu befattningen — så som det vill synas av det betydligt ökade prenumerationsantalet — — täml. vinstgivande, så skall det aldrig fattas — — spekulanter, vilka på grund av ett eller annat misstag — — skola påpeka min oduglighet och deras eget företräde». Bäckström erkände, att det i P. T. funnes en mängd saker, dem han icke förstod och aldrig skulle förstå, och att han i slikt vore beroende av andra (Paul Strandberg, som ju senare, men först efter Bäckströms död, mycket riktigt blev tidningens redaktör.) Dessa saker voro helt visst av praktisk och teknisk natur, och för slikt hade esteten och poeten Bäckström föga sinne. Hur som helst, tillsvidare stannade Wirsén i Göteborg och sände därifrån sina dikter. Han umgicks vid denna tid åtskilligt med Viktor Rydberg, och även denne anmodades av Bäckström om bidrag till akademiens tidning; Rydberg själv tillhörde ju akademien sedan 77. Men det var mera fruktlöst.

Ännu i början på 1879 skriver Bäckström till Wirsén: »Det är mycket ledsamt, att du

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Rika 16 46. Allm. 98 03. Rika 1646. Allm. 61 47.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Rika 86 60. Allm. 402. Rika 1646. Allm. 61 47.

Iduns prenumerationspris 1922:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 15:—	Helt år Kr. 19:50
Halvt år " 8:—	Halvt år " 10:—
Kvartal " 4:25	Kvartal " 5:25
Månad " 1:50	Månad " 2:—

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40	Utländska annonser:
öre å textside. Beständ	45 öre efter text. 50 öre
pl. 20 % förh. Led. pl. å textside, 20 % förh.	
o. Platssökande 25 öre.	för särsk. begärd plats.

icke kan hjälpa mig med någon litteraturkritik, ty sådan är ett trängande behov för P. T. och här kan jag med bästa vilja ingenting uträtta. De kompetenta säga i alla bräncher, att de ej vilja befatta sig med »den dagliga kritiken» och skria sedan unisont att denna är ohjälpligt usel. Vems är felet om ej deras eget, då de sätta sig över ett förhållande, som de allena äro mäktige att upphjälpa.»

Att Wirsén ej var så livad för att sända kritiska artiklar berodde kanske delvis därpå, att hans dikt just denna tid stod i sin unga sommars kraftigaste blomstring. Bäckström skriver därom:

»Visst är, att du aldrig varit så högt uppbyren som nu och den hjärtliga stämningen för din sångmö underhålles och livnåres på bästa sätt genom din avundsvärda produktivitet. Av de bägge invändningar, som jag, i samspråk med dig själv, ett par gånger låtit undfalla mig, är den ena, nämligen min farhåga att din riktning kunde bliva allt för uteslutande religiös, numera vederlagd genom åtskilliga av dina senaste och bästa poem, (bland vilka jag ställer det förtjusande stycket »Förkärlek» i främsta rummet) och den andra, nämligen att den kanske förutsätter allt för mycken bildning hos dess läsare, gäller ett drag som jag i mitt innersta gillar och älskar samt endast finner mindre praktiskt, en synpunkt, som ju alltid har sitt värde, ehuru den naturligtvis aldrig får bli den väsentliga.»

II. Wirséns dikt "Svanen".

Den 19 december 1878 skrev Wirsén till Snoilsky följande i ett brev:

»Mitt under brinnande huvudvärk såg jag häromdagen i min inbillning en av växter insnärjd damm, där en svan simmade; medföljande stycke utvisar, hur bilden blev till idé och idén ånyo förvandlar sig i bild. Jag skall lämna det åt P. T. Jag var själv varm när jag skrev det, men hur det kan hava blivit — — därom kan jag — — föga säga. En viss kelande ömhet har jag för det, men kelande föräldrar äro ej alltid kloka.»

Bäckströms i förra artikeln sist citerade brev till Wirsén var skrivet den fjortonde januari 1879. Dagen efter daterar han ett nytt brev, översvallande av tack och tillgivenhet för en dikt han just mottagit från Wirsén. Ett brev med den litteraturhistoriska märkvärdigheten att belysa det verkliga motivet till den nyss åsyftade wirsénska sång som heter »Svanen.»

Minns man detta stilfullt aristokratiska, stämmningsförtätade poem, tillgängligt för allmänheten i Wirséns »Nya dikter» från 1880? Det skildrar en slottspark, övergiven av sin ägare redan när syrenens violetta plymer spruckit ut om våren och nu i augustidagarna växande i skön och gåtfull förvildning. En kvinnobild, kallad Tystnad, speglas dunkelt i dammen, dit solen endast når som en dämpad, grönljus strimma mellan de »sagodunkla» alarna och där månglansen skönjes helt dimmolikt.

Men på dammen simmar ännu en svan, utan tillflöde av friskt vatten, sedan vattnets rör täppts av grus, och övergiven av flickan, som brukade kasta åt den brödet med sin vita hand. Efter en praktmålning av dammens osunda växtliv, i sensationens suggestiva makt något av det verksammaste Wirsén diktat och i sanning långt från den abstrakta och skematiska arten av »idealism», utbrister skalden i apostrofer till den

övergivne sjuke fågeln, som ej vill flykta fastän sommaren flyktat utan liksom bindes av en förtrollning vid sin damm, där han hånas av kråkorna. Skalden tröstar nu:

Sångarsvan! När glädjen vill förtvina, när de friska, forna flöden sina för en tid och skuggan mörknar över lilla rymden, som du älskat så, när den vita skrud du fick att nyttja mot din vilja stänks av slam och gytta och en vän ej finns, som kvalen söver — sångarsvan, o mist ej modet då!

Sångarsvan! När diktens våg ej strömmar, när ingivelsen i vakna drömmar ej med himmelsk näring vänligt stiger som en mö ur lundens grönska mer — så förtvivla ej! Var stum och vänta: snart i parken nog det ljusst skall glänta, fagra flickan kommer, hånet tiger, diktens våg i dammen ledes ner.

För min del har jag trott detta poem syfta på Wirsén själv och hans eget sångaröde. Det är också rent ypperligt ägnat att symbolisera detta, i själva verket vida mer än skalden själv kunde förutse, när han skrev det vid jultiden 1878. Mina minnesord »C. D. af Wirsén» (i mina böcker »Skissblad om poeter» och »Romantik») uttryckte det så, att han kanske omedvetet förutsade vad framtiden skulle medföra, då han nu diktade om romantikens vita sångfågel svanen, som glömmes bort i sin damm, när det »kommit ofredstider» och den »klara vågen» har grumlats. »Ofredstiderna» skulle naturligtvis då vara den stora litterär-filosofiska striden, när naturalismen

och radikalismen och »80-talet» bröto in i Sverige och funno närmast före sig signaturernas generation, med vilken slaget också stod. »Svanens» strof om den yppigt sjuka växtligheten i dammen, som nu omgav den övergivna fågeln, och de »mystiskt gröna dagarna» däröver kunde tänkas både suggererad av och anspelade på J. P. Jacobsens poetiska drivhus. Jag har talat om den »yppiga dekadentfloran i det beklämmande mästerverket Niels Lyhne», men Niels Lyhne kände Wirsén ej, när han skrev »Svanen», »Niels Lyhne» utkom först julen 1880. »Marie Grubbe» av Jacobsen har Wirsén däremot känt, och det kan hända att den givit färger till »Svanens» palett.

Emellertid: »Svanen» torde alls icke vara någon medveten profetia om Wirséns övergivenhet i det sjuka skenet över den naturalistiska diktningens park och damm. Där emot är den direkt riktad till — Edvard Bäckström.

Han var sjuk och isolerad i en omgivning, som mestadels var honom främmande och där hans opraktiska poetnaturel ej hörde hemma. Och — diktens flöde hade lämnat honom. Däröver söjde han. Det är han som i Wirséns poem är den övergivne svanen i parkens damm. På hans syrenpoesi syftar stället om de violetta plymerna — det är endast en allusion i den gamla allusionspoesiens förnäma art, som låter det alldeles bero på läsaren, om han förstår eller ej. Den kvinnobild, Tystnad kallad, som ser ned från nischen i dammen, hör likaledes till denna allusionspoesi — en liten utsökt dikt av Bäckström heter nämligen Tystnad. Kråkorna, som kraxa — det kan vara de som i pressen, såsom han själv skriver, alls oftast låta honom veta vad de anse honom för. »Om en vän ej finns som kvaler söver» — där har Wirsén icke minst tänkt på sig själv, som sitter fjärran från sin älskade Edvard, i en annan stad, i Göteborg. Och den slutliga trösten att ingivelsen skall stiga ner igen som en flicka med himmelsk näring — den är ju så direkt som möjligt.

Bäckströms sist nämnda brev, skrivet ögonblickligen då han mottog poemet — ty ett annat brev från honom är daterat föregående dag — bevisar som sagt det faktum jag här omtalat. Hänförd säger han: »Med den djupaste rörelse läser och återläser jag din sköna, kärleksfulla dikt, som förr i tiden nog skulle hava framlockat ett besläktat om också underlägset sångsvar, men som jag nu, alltjämt sjuk och kraftlös, blott kan återgålda med dessa enkla ord av tacksamhet, till vilka min lilla syster ber mig lägga sina hjärtligaste hälsningar. Vi hava haft en stund av högtid tillsammans, och en sådan skall jag alltid fira, när jag känner nära mitt hjärta på detta sätt de två som här på jorden äro mig kärast. — En stor oavhänglig rikedom har jag vunnit däri att aldrig har jag levat en tid, då icke ädla och varma hjärtan motsvarat min tillgivenhet.»

Därpå tillägger han följande, som visar vilken dikt det här är fråga om:

»Även ditt andra, praktfullt färgrika poem» (möjligen »En evig lampa», som ej långt därefter blev synligt i Posttidningen) »mottager jag med synnerlig tacksamhet och ber dig bestämma, i vilken ordning i förhållande till »Svanen» du vill se det infört i min tidning.»

(Forts.)

Agnes Branting 60 år.

Agnes Branting.

EN AV DEN SVENSKA TEXTILKONSTENS förgrundsfigurer, fröken Agnes Branting, föreståndarinna för Licium och Pietas, fyllde den 27 febr. 60 år.

När den svenska textilkonsten på de senaste årtiondena haft en renässans, som höjt den till den kanske främsta platsen i världen, då är förtjänsten till mycket stor del fröken Brantings.

Det är inom speciellt ett område av textilkonst som hennes arbete blivit en ny och grundläggande kulturinsats: den kyrkliga och historiska. Från Licium har under årens lopp utgått ett imponerande antal kyrkliga praktskrudar. Det är den statsunderstödda föreningen Pietas som till sin uppgift tagit värden om dessa värdefulla lämningar av gammal svensk textil kultur, och fröken Branting är dess chef.

Ståtliga konsthistoriska arbeten som Agnes Branting givit ut äro boken om Drottning Margaretas klänning samt Textil skrud i svenska kyrkor. Nu förbereder hon tillsammans med docenten Andreas Lindblom ett arbete över våra kyrkors textilkatter.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

EN KUSTHISTORIA. AV GUSTAF ULLMAN

I ETT HÖRN AV HAMNKROGENS inre kammare, vilken så mörk och trång den var, dock av gammal hävd förbehölls förnämligare gäster, sutto en blåsig sensommardag på 1850-talet tvenne särdeles muntra herrar. De tycktes rent av angelägna att synbart och ljudligt ådagalägga den uppsluppenhet, som lär vittna om verkligt goda samvetens »dagliga gästabud». Så att om det inte varit just för den där s. k. förnämlighetens skull, kunde de lika gärna eller hellre ha valt ett bord ute i källarsalen för sina romtoddar och oskyldiga meningsutbyten. — Detta hindrade dock ej, att den ene av dem allt som oftast, fastän liksom i förbigående, skarpt spejande sneglade ut. Det var som drogs hans blick magnetiskt till det smutsstrimliga fönstret, vilket vette åt västerhavet och farleden, medan den andre likaså förstulet och påpassligt höll utkik över trängseln av gäster ute i det stora, av piprök och matångor dimhöljda förrummet. — Denne senare, en rätt ung och frodig man, med ett på en gång smidigt och tvärsäkert sätt, fick därvid nästan oupphörligt besvara hälsningar, mer eller mindre förtroliga, i det han med än inställsam, än halvt oförskämd vänlighet nickade åt småborgare, skutskeppare, fiskargubbar och annat gott folk. Och allt emellan slängde han, kisan- de med grönbå ögon och mysande under smala, röda mustascher en upplysning eller antydan i gäckande ton åt sitt sällskap, som tycktes så envist intresserat av väderleksförhållandena. —

— »Du känner hela staden, bror?» — anmärkte denne.

— »Inte stort att känna!» — svarade den rödskäggige raskt.

— »Och hela staden känner — dig?» —

— »Hm. Ja — på sätt och vis. Lagom! Skåll!» — och skrattande provade de på nytt den rykande kopparfärgade brygden i glaset. —

— »Det är naturligt och klart som korvspad» — fortfor han vid fönstret: — »Kasten Beck är ett gott namn!» —

Utan att svara på komplimangen vindade den röde till sig en gammal sjöbuss och började med honom ett halvt raljerande samspråk om en lyckligt fullgjord fraktaffär, vari han hoppades, att ingendera parten blivit skinnad. Skutskepparen, grinande i sitt grå, toviga skägg, slog den unge spjuvern farbroderligt-älskvärt på axeln och brummade: — — »alltid och evinnerligen till kommerserådets tjänst!» —

Kasten Beck öppnade munnen som till ett gapskratt åt den präktiga titeln, hans icke illa upptagna smeknamn i dessa kretsar och vida omkring på kusten. — Just då jagades rökskyarna i salen in mot hörnrummets dörr, ty ytterdörren hade slagits upp på vid gavel, och en liten, sprättig herre med galonerad mössa trädde in med långsamt fjädrande steg. Vid hans åsyn sken Becks välmående ansikte om möjligt ännu belåtnare; inom sig tänkte han. — »tur, förbannat bra tur! Att han kom och fick se mig här i färd med gubben Krookus.» — Och dragande upp en väldig anteckningsbok, förbehöll han sig att på viss dag och stund få överenskomma med skepparen om en ny, inbringande fraktaffär.

Den nykomne därute väckte ett visst, flyktigt uppseende. Efter en viss nådig nick åt krogvärdens bakom disken skred han raka vägen in i kammaren och slog sig ner vid ett litet bord, dit skänkflickan skyndsamt makat fram en stol med armstöd. Det något sylriga leende, varmed han hälsat Beck, försvann ängsligt snabbt från hans tunna, småfornämt spetsiga drag, då han bakom gubben Krookus upptäckte den främmande herremannen, vid fönstret. Det var, som om blotta anblicken av Beck förargat eller besvärat honom, men närvaron av en obekant i dennes sällskap gjort honom oåtkomligt likgiltig. — Bakom skepparens och krogflickans rygg bytte de två en pilsnabb blick, som sade: »giv akt! Han är det!» — och: — »jag kan se det på mössan! Och allt!» — Knappt var skeppargubben borta och de tre herrarna ensamma i rummet, förr än köpman Beck artigt, med oändligt väl maskerad fräckhet utbrast, viftande mitt emellan borden:

— »Åh, mina ärade, får jag föreställa min gamle barndomsvän Nils Tormann, »commis voyageur» och äkta göteborgare, för min vän och gynnare, löjtnanten och tullassistenten, tjänstgörande hamnkaptenen Angerbergck!» — — Det skakades hand, och på herr Tormanns mycket hövliga inbjudan flyttade löjtnanten över till fönsterbordet. — Med en misstrogen glimt i sina små pepparkornsögon granskade han när- gånget och länge den nya bekantskapens runda, lindhåriga, liksom flottiga anlete, vars oroliga småleenden tycktes vantrivas mitt i dess dryga, blankstinna välmåga. —

— »Barndomsvän?» — repeterade löjtnanten, — »göteborgare? — Jag tyckte, f-n ta mig själv, herrn bröt på god skänkska?» —

— »Händer nog, herr löjtnant! Händer nog! Si, jag har flackat och farit, se'n jag var så liten, så. Och jag, hm, — kom tidigt på kontor i Malmö, si!» —

— »Och vem reser herrn för, om jag tors fråga?» — Beck sög åt sig den ena mustaschen med en min, som sade: — »jag väntade frågan!» — Och plötsligt allvarsam, nästan vördnadsfull i uppsyn, åhörde han Tormanns aktningssättade, beredvilliga svar:

— »Hake och Brorsson, Göteborg» — skorrade det troskyldigt. Vid den stora klädesfirmans nämnande böjde Angerbergck rätt hövligt sitt lilla välpomaderade gosshuvud och det med ett förstående »hm», då den andre tillade: —

— »Det är den stora rundresan för hösten, ser löjtnanten.» —

— »Synd, men herrn säljer inte i annat än parti, kan jag tänka!» — fortfor löjtnant Angerbergck, med klädsnobbens grannlåtslängtan i rösten.

— »År bror inte fin tillräckligt!» — skyndade sig Beck att utropa, med understruket smicker. Och suckande anförtrödde han Tormann: — »Vår charmanta löjtnant är en hjärtekrossare, så ack, ack, ack!» — — Löjtnanten smålog ofrivilligt och rev sig med ett ringprytt litet finger i den korta polissongen: —

— »Hm. Jag kan hälsa bror Beck från hans sköna — jaja, vi talte inte om bror. Vi — talte — om vädret.» —

Herr Tormann ryckte till, men behärskade sig. Också Kasten Beck smålog, med skickligt anlagd min av trött skalkaktighet:

— »Om mig? — Nej, nej, minsann, — mamsell Klipping har visst annat än mig både i hjärtat och på tungan. Men, man tappar inte kuraget för det!» — — Och han lyfte sitt glas mot Angerbergck, som lätt triumferande besvarade skålen. Toddyn och några eldande, hemliga funderingar stego hastigt löjtnanten åt huvudet: —

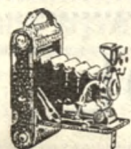
— »Nej, se det är min princip! Den har du lärt dig av mig, bror kryddkrafare! Aldrig ge tappt! Utan fruktan och tadell! — Lyckan står den djärve bi, javisst, men framför allt, den uthållige. Och vad de sköna beträffar, finns det två sorter — ja, två speciella! — en, som faller på order, och en, som ger sig efter belägring. En tredje gives icke, på min ära!» —

De två köpmännen vågade lama invändningar. Desto ivrigare blev löjtnanten, överväldigande dem med bevis, det ena mer vägande än det andra, på sin oemotståndlighet hos det täcka könet. Och med ett försvillande tonfall av undergivenhet utbrast omsider Kasten Beck:

— »Jag har den äran, broder tullgeneral!» — Men inom sig jublade han: —

— »Bravo, Bada Klipping, du har skött dig som en gudinna!» —

Nu bröto de två affärsvännerna upp, förebärande viktiga underhandlingar i staden. Herr Tormann utbad sig löjtnantens ärade sällskap vid den lilla fest på gästgivargården, som han samma afton ärnade giva för gamla och nya vänner i staden. — Angerbergck tackade förbindligt nog, men förklarade sig, uppriktigt beklagande, genom tjänsteåligganden förhindrad. — Herr Tormann instämde livligt i beklagandet, likaså Beck; men denna delde vid ordet: »tjänsteåligganden» en ful grimas under sina röda mustascher. Och löjtnanten, tillförordnade hamnkaptenen lämnades ensam i sin segervissa storhet. — — De två vännerna gingo på knaggliga och slingrande gator så rak väg som möjligt till ett gammalt hus i stadens utkant. Nu allvarlig och viskande utlade Beck för kamraten sin fina plan: — löjtnanten hade länge eftertraktat Becks käresta, den vackra och kloka Bada Klipping, en kustvakts dotter, förgäves. Misslyckandet hade i detta fall retat den fåfänge fliktjusaren över måttan, i synnerhet som den trotsande sköna var en underordnads dotter. Det gränsade ju till »subordinationsbrott», kantänka! Som han visste, eller åtminstone på goda grunder misstänkte, var rivalen, Kasten Beck, ej blott en lycklig kurtisör, utan också en ej mindre framgångsrik lurendrejare. Tullnärens vaksamhet hade därför gentemot Beck antagit hämndgiriga, ja, förolämpande former. — Nu gällde det alltså, att begagna dessa förutsättningar för att oskadliggöra hans nit, så att deras, Becks och Tormanns, lysande smuggleri i natt skulle gå väl i hamn. Det var ju enkom därför Tormanns begivit sig hit upp ända från Malmö, där kustens öppenhet och andra omständigheter gjorde urlastningen och omhändertagandet av varorna alltför vanskliga. — Med hänsyn härtill hade nu Kasten Beck vidtalat sin sluga och tillgivna Bada att visa löjtnanten ändrade signaler, locka

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

BRAHMS, BRUCKNER OCH MAHLER

TRE VÄGVISARE I TONERNAS VÄRLD.

DET ÄR MAHÄNDA EN SÄLLSYNT följd av det under alla revolutions- och jäsningstider alltid levande sökandet och irrandet hit och dit, att man just på grund av viljan att visa människorna nya vägar och uttrycksformer finner och drager fram mästare, som kanhända eljes snart skulle varit nästan förgättna, eller åtminstone svårigen skulle vunnit det erkännande och inflytande som de idag fått. Har man tills för icke så länge sedan alltför lätt avfärdat Bruckner såsom Wagnerepigon, har man ofta liknat honom vid en cyklop, som i sina våldsamma yttersatser så att säga kastar klippblock, utan att dock vara stor nog, för att kunna finna och skapa något enhetligt — så intager han nu allt mer och mer uti konsertsalen den plats, som »symfonikern» Brahms, kanhända något orättvist, innehåft. Och Mahler? Önskan att tjusa mängden genom yttre effekt, icke genom verkan inifrån ut — trivialitet, där det icke var honom givet att ge uttryck för det sanna folkliga — överdriven användning

honom till närmanden, spela ångerfull, lova bot och bättring och — ett kärleksmöte samma natt, som den holländska skutan med Tormanns specerier ankrat söder om staden. Allt detta hade tydligen lyckats förträffligt, — just så som man kunnat vänta det av Bedas trollmakt och löjtnant Angerbergcks inbilskhet. Tormann svettades av förtjusning och invände blott: —

— »Men tänk, om han får mer än han ska' — av tösen?» — Då smålog åter Kasten Beck: — »Nå, så i himlens namn! Jag tappar inte kuraget för det! — Men jag känner Beda. Och hon mig! Och båda känna vi Angerbergck. Får han det, du menar, så vet jag det i morgon. Och då — adjö med Beda Klipping! Jag har många fåglar i hand — hon må flyga! Och det vet hon.» —

— »Hjärtekrossare!» — härmade Tormann sin vän. Beck ryckte på axlarna: — »Men en sak eller rättare person återstår att få i god ordning! Och det är gubben Klipping, kustgevaldigern! Han är inte så välkorkad upptill som förmanen, tvärtom, — då hade han inte en så klyftig tös. Men lika nitisk är han, nej, tusenfalt värre. Det finns bara ett ting på jordens ring, som kan få honom att sitta av, — han är ju beriden, den kanaljen! Och det är — uppkorkade flaskor! Många, — bataljoner! Och nu är min sista, dyrbara uppgift att inbjuda honom till vårt kalas i afton. Han säger inte nej! Om inte han anar oråd. Men jag skall beveka honom med att säga, att jag vid ett glas eller två måste anförtro honom en hjärteangelägenhet. Då tror han, att jag ämnar fria, — och hoppar huvudstupa i tunnen. I Bachi tunna! Hej, bror Tormann, Venus och Bachus ska' hjälpa oss! Du riskerar bara gods och gull och kanske litet till, — jag riskerar på köpet kustens vackraste flicka.» —

Samma natt stuvades en skeppslast hemlighetsfulla balar, kaggar och lådor in i en gammal ängslada vid en djup och stilla vik söder om staden, tillhörig köpman Kasten Beck.

av alla medel, där enkelhet varit på sin plats — i sanning förebråelser, som föga äro ägnade att komma en att tro på en kompositörs framtid. Och till dessa sällade sig även den förebråelsen att alltför mycket hos Mahler var plagiat. Den dag idag är börjar en ny generation i honom se den man, som kanhända kommit Beethovens intentioner och mål närmast, som sedan Beethoven, tillika med Bruckner, varit den störste symfonikern.

Man må intaga vilken ställning till Johannes Brahms som helst. Jag är dock alldeles säker på att till och med hans varmaste beundrare skulle bli tvungna att medge, att för denne mästare symfoniens inre väsen, sådant Beethoven givit oss det i sin Eroica, i c-moll, pastoral- och nionde symfonierna, förblivit något främmande. Det var icke alldeles med orätt, som man infogade, eller hellre inordnade, Brahms' c-moll-symfoni(I) bland Beethovens nio symfonier. Det vill säga den skulle icke — och kunde det inte heller — utgöra den tionde efter den nionde, utan dess plats är, till stilen och säkerligen också till innehållet, efter Eroican, mellan den tredje och fjärde (b-dur). Över denna klyfta har Brahms även uti sin, enligt min uppfattning, högst stående symfoniska skapelse, hans tredje symfoni i f-dur, icke lyckats slå en bro. Och just det som Brahms på grund av hela sin läggning som musiker väl aldrig skulle kunnat utföra, det har på den av Beethoven anvisade vägen blivit fortsatt och bragt närmare målet av Anton Bruckner och Gustav Mahler.

Väl för första gången inom musikens historia träder med Eroican något in i musiken, som man ofta och gärna har kallat »den poetiska idén». Jag känner mig icke manad att i samma utsträckning analysera denna idé till exempel i Eroican, att söka utkristallisera den ur verket, som Paul Becker gjort uti sin stora Beethoven-biografi. Han sätter över var och en av de fyra satserna en »heros» såsom program och överskrift. För mig står det fullt klart, att man här, fränsett förefintliga biografiska antydningar, känner på sig, att ännu något annat än blotta glädjen över musiken och formen förde Beethovens penna, att mer än den musikaliska idén nämligen just temat betingade, att satserna med tvingande nödvändighet läto sig uppbyggas blott så som de nu föreligga. Vi ana, att över verket står en tanke, en idé. Och kanhända är det just det, som kommer Beethoven att stå oss närmare än Mozart. Beethoven var den stora dominerande människan och musikern, Mozart den mera abstrakte musikern och konstnären, bägge genier. Ett likartat förhållande ser jag mellan Brahms å den ena

sidan, Bruckner och Mahler å den andra. I dessa ord vill jag icke lägga någon dom över deras olika värde. Det vore föga lyckligt att ställa den ene framför den andre. Mig själv är Brahms alltför kär för att jag för att göra någon annan till viljes skulle låta någon sätta ned honom, sedd och tagen i sin helhet, för att då icke tala om, att jag skulle kunna sätta ner honom själv. Men denna uppskattning får dock icke göra mig blind för klara fakta, och ett sådant är för mig den olika uppfattning om symfonin, som de alla tre hava.

Likaså vore det förfelat att förklara Bruckner och Mahler för rena programmusiker. Mahler älskar att antingen av solister eller en kör eller av bägge framföra ord, vilkas innehåll skall föra hela verket närmare oss och sätta vår tanke i stånd att uppfatta det. Jag behöver blott erinra om den andra (c-moll), den tredje (d-moll), den fjärde (g-dur), den åttonde (c-moll) symfonien. Vår tanke i det avseendet är att han uti sitt verk för oss ville förädla ett visst inre värde uti det mänskliga livet, att han måste låta bestämda fördjupade värden från sitt eget väsen, strider uti sin inre personlighet komma till sin fulla rätt och att han måste ge dem form. Och är icke geniet en skapande kraft, i vilken hela väsendet och personligheten, hela generationers själ, ja, kanhända hela mänsklighetens koncentrerar och uppenbarar sig. Så beror de Beethovenska, de Brucknerska och de Mahlerska symfoniernas odödlighet icke blott på deras estetiska skönhet, det rent musikaliska, utan även och framför allt på deras allmänmänskliga innehåll, som låter tonerna bli levande röster, vilka tala till vårt innersta starkare än någon annan diktning förmår. En symfoni av Mozart, Brahms, ja för övrigt även av Mendelssohn, Schumann och Schubert, strålar ut hela sin skönhet i musikaliska former och bilder, i musikaliska tankar, i musikaliska färger, i musik. Den upprör mera den del av vårt inre, som har sin fröjd av klang, färg och bild, väcker vår estetiska känsla, vårt estetiska intresse. Beethoven, Bruckner, Mahler riva upp vårt inre emedan deras musik vänder sig även till vårt känsloliv, till hela den inre människan. Därför gripa de mahända djupare i vårt hjärta.

Tänker man sig, för att nu använda en av Bekkers bilder, att varje kompositör, då han skapar, har framför sitt andliga öga en osynlig åhörarskara, kan man vad beträffar Brahms, och ävenså Mozart, knappast föreställa sig något annat än en större eller mindre krets av kännare eller musikälskare. Och i verkligheten skrev ju Mozart nästan alla sina verk för hovkonserterna hos furstarna i Wien. Hur annorlunda då med Beethoven, Bruckner och Mahler. Är det icke, som om deras verk riktade sig till hela mänskligheten, ville bli förstådda av dem? Mig förefaller det, som om de ville visa mänskligheten vägar. Och deras strider äro strider, som uppröra mänskligheten, deras tankar äro mänsklighetens tankar, därför äro deras verk även skapade i och för mänskligheten och vilja visa vägar.

FRITZ PIERSIG.

Tiden för Iduns jumpertävling utgår 1 april, och de som ämna delta torde därför sätta igång med virkningen genast. Tävlingsregler och redogörelse för pris återfinnas i Nr 4 av Idun. Alla upplysningar om tävlingen lämnas å Iduns Redaktion, A. T. 9803.

Husmödrar

gör ett försök med

VANDENBERGHS

Extra Växt Margarin och Ni kommer alltid att använda detta.

PLATS I SOLEN FÖR VÅRA SVENSKA FÖRFATTARE!

AV BON SOIR.

KLAGOMÅLEN ÖVER FÖRFATTARNAS dåliga och förbisedda ställning äro inte precis av så färskt datum. Ja, fråga torde vara, om inte de herrar diktare, som på sin tid använde sig av kilskriften också brukade denna för att ge uttryck åt författareyrkets besvärligheter på grund av den ringa uppmärksamhet och uppmuntran som brukar komma de skrivande till del från allmänhetens sida.

I varje fall finns det belägg för, att skalderna redan för tvåhundra-trettio-åttio år sedan klagade över, att litteraturens ställning var betryckt och publikens smak usel. I den intressanta och läsvärda årsbok, som Svenska Bokhandels-Medhjälpareföreningen till julen utgav, »Bokmalen» berättar nämligen Birger Lunde 11, huru han funnit en bok från 1684, där författaren i ett företal ger luft åt samma klagan. Författaren i fråga är den nog icke så värst mycket kände poeten Eric Wennæsius — en lyriker något i stil med vår tids Daniel, fastän inte så älskvärd som vår nutida trubadur — och boken är dennes översättning av superintendenten Josua Stegmans »Jesus Agonizans».

Den gode poeten Wennæsius klagar bl. a. över, att den dåtida författarens arbeten behandlas så likgiltigt av den stora allmänheten, att de bliva »liggiandes ibland andra maculaturer, der han doch många Nattwakor, Flijt, Arbete och annan Kostnad derpå använt hafwer, då han hwarcken sjelfff kan hafwa Medel at vidare kosta därpå, eller finna någon som derom will låta sig wårda. Det som honom til äfwentyr icke mindre lærer qwälia. Såsom man weet Exempel på många nyttige och härlige Böcker och Skriffter, större och smärre, både i Andelige och werldzlige Saker, så wäl i forna tijder, som närwarande Dag utharbetade, och til Tryck färdige gjorde, hos oss liggia i Månewrå, sönderslitne, utmultne, aff Maal upåte och förderfwade och omsider til Krydd-krämare Pastey- och annat Plotterpapper, för ringa och offtare för ingen ting aff dem som dem fått på Arffzlott (effter sine Fäder och Förfäder fuller för en Clenod lämnade, men aff Arftagarne icke bättre wördade och wärderade) hafwa blifwit sålde».

Och samme poet från 1684 uttrycker sin vrede öfver att »Tijd-fördriffzböcker om Kärlekzhistorier skaffa Bokföraren offtare Penningar» än hvad den verkligt goda litteraturen förmår att göra.

Som man ser var temat om männens och kvinnornas av pennan betryckta ställning i vårt land redan känt på den tiden och det har förvisso icke förlorat i aktualitet under århundradena. Sällan torde emellertid klagomålen haft bättre fog för sig än i vår tid. Medan i våra grannländer högst ansenliga anslag till diktarna beviljas av statsmakterna, så ger riksdagen hos oss några lumpna tusen kronor — för litet att kunna bli till något verkligt stöd men lagom att svalta på.

Jag minns, när det första diktaranslaget beviljades av Sveriges riksdag. Karl Warburg satt på den tiden i Andra kammaren och han fick gno omkring hos tidningsredaktionerna och inflytelserika politici och tala värre för sin motion, innan ens detta ringa första anslag beviljades. Det vore

synd att påstå, att det ländar den svenska nationen till någon nämnvärd heder, att den behandlar sina författare, blombladen på den svenska kulturens vårdträd, så som nu sker.

Såväl i Norge som Danmark och även i Finland ha diktarna det vida bättre ställt. I sistnämnda land visade sig detta nu senast vid den litteratur- eller bokvecka, som i oktober månad i fjol där anordnats. Trots allt elakt, som Strindberg på sin tid skrev om finnarnas »Samojediska näverkultur», så var hela landet med.

Ändamålet var att skapa intresse och förståelse för Finlands goda litteratur och

Vi få en svensk bokvecka.

TILL BON SOIRS MYCKET BERÄTTIGADE reflexioner vilja vi tillfoga några rader.

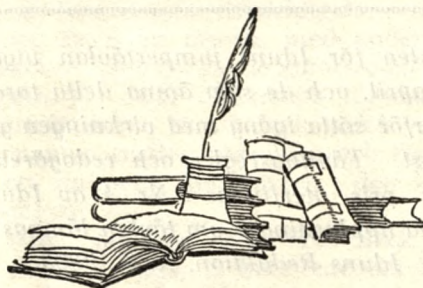
Eter vad Idun erfarit, har Sveriges Författarförening i samråd med representanter för bokförläggare och bokhandlare redan börjat förbereda en svensk litteraturvecka i stil med den omtalade finska. En kommitté på tre personer: fru Marika Stjernstedt, d:r Torsten Fogelqvist och redaktör Hasse Zetterström har utsetts för att göra de nödiga förberedelserna, och de ämna allierat sig med Barnens-Dags-generalen grosshandlare Eliasson för att det skall bli något riktigt lyckat. Det är emellertid först till hösten, som denna »bokvecka» skall bli av. Meningen med den är, kort och gott sagt, att det skall göras *propaganda för boken*. Propaganda för boken, säger ni, behövs då verkligen det? Tyvärr, det ser så ut. En av de två författarinnor, som försöksvis ställde sig bakom bokhandelsdisken för ett par månader, sade sig som sitt starkaste och mest beklämnande intryck från den tiden medföra det, att

boken är hemlös

— boken som borde vara vår vän, vår hjälp. Ingen tycks bry sig stort om, ifall den finns eller inte. Bokhandelsmedhjälparna göra mycket för boken, den goda boken — och skulle naturligtvis kunna göra ännu mer — genom att i alla fall vädja litet till folks ambition att »ha läst den och den». Men alltför gärna sträckas händerna ut mot den myckna översatta dussinlitteraturen, den som vänjer folk av från konsten att läsa. Ty det är verkligen så, att

folk behöver lära sig läsa.

Ätminstone var detta uppfattningen hos en mycket bekant och mycket besökt nervläkare i Stockholm, jag talade med en gång. Vi talade om den känsla av tomhet och otillfredsställelse, som ofta plågar den ensamma, självförsörjande kvinnan. För det första, sade läkaren, skulle jag vilja råda dessa kvinnor: försök slå er samman ett par stycken i ett litet hushåll, så att ni slippa den där känslan av ensamhet. För det andra: lär er att läsa! Ty det behövs, att man lär sig att tillgodogöra sig allt det en god bok bjuder en. Och det är bara den goda boken, som ger er något. Lär er att umgås med den. T.

därigenom stödja de betryckta författarna på samma gång folkets smak och kultur utvecklades. Man ville så att säga tvinga folket i närmare kontakt med författarna och deras böcker.

Det var en rätt stor apparat, som sattes i gång. Man tillsatte en stor kommitté och underkommittéer, man propagerade i klara, välskrivna tidningsartiklar, som undervisade folket om författarnes betydelse för samhällets andliga utveckling och vikt utav att äga en nationell litteratur. Det nationella momentet ströks ytterligare under därigenom att under veckan flaggning ägde rum i Hälsingfors från flere såväl offentliga som privata byggnader.

Ja, man gick i sin strävan att lägga sin agitation för det goda ändamålet på en så bred basis som möjligt till den i svenska ögon ganska mycket tilltagna överdriften att nämna den från predikstolarna i kyrkorna. Detta skedde i samband med nämmandet av bibelöversättaren Mikael Agricola, som ju betraktas som den finska litteraturens fader.

En annan gren av propagandan för den finska litteraturveckan utgjordes av »de literära aftnarna». Över fem hundra föredrag och uppläsningar höllos i landet under veckan, teatrarerna gävo festföreläsningar, tidningarna innehöllo råd och uppläsningar med hänsyn till inköp av böcker och innehöllo artiklar, vari kraftigt ströks under, att veckan inte bara arrangerats utan en reklam för våra dagars författare utan tillika vore att betrakta som en minnesfest för dem som varit samt en impuls åt kommande släkter.

En mängd åtgärder av praktisk natur vidtogos även. Sålunda trycktes en affisch i 8,000 exemplar, och ett reklammärke, som trycktes i 140,000 exemplar, hade en strykande åtgång.

Förläggare och bokhandlare enades också om, att veckan borde bli en succès och gjorde å sin sida allt för att så skulle bli fallet. Den blev så också och de finska författarna kunna vara tillfredsställda med det resultat, som nåddes.

Här i Sverige har som bekant en daglig tidning sökt lancera något i samma stil och gjort en stilla förundersökning hos förläggarna. Man hann emellertid inte längre än till ett meningsutbyte, huruvida en dylik vecka hos oss borde förläggas till våren eller hösten. Därpå slumrade det hela in vad debatten i pressen beträffar.

Förvisso är det på tiden, att våra författare flytta litet närmare högsätet hos den allmänna meningen och i det svenska folkets medvetande. Ser man på andra konstnärliga områden, så blir exempelvis vilken liten aktör eller vilken liten primadonna som helst firade som nationens älsklingar, under det att stora lager t. o. m. av den publik, som vill betraktas som bildad, ha rätt föga kunskap om de män och kvinnor vilkas andliga arbete dock är ett intellektuellt kapital, som nationen lever på.

Det är icke tillbörligt, att våra författare längre skola »liggia i Månewrå», som poeten Wennæsius för redan tvåhundra-trettio-åttio år sedan klagade över.

Det är tids nog, att de komma litet mera i solen.

Vid **Dålig Matlust, Blodbrist** och därav följande trötthet och nervositet använd järnmedicinen Idozan. Idozan är framställd efter läkarevetenskapens nyaste fordringar och med **5-dubbel järnhalt**, jämfört med andra dyl. prep. Ger genom sin höga järnhalt och utmärkta sammansättning överraskande resultat, samt **blir billigast att använda**. Utmärkt välsmakande. Rådfråga läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

IDUNNS FÖLJETONG

LUCIA. AV MATILDE SERAO.

ÖVERSATT FRÅN ITALIENSKAN AV ERNST LUNDQUIST.

(Forts.)

»JAG HAR LÅTIT DIG TALA», SADE han lugnt, men bestämt, »emedan du bad mig höra på. Men jag har en plan, den enda möjliga», den bästa. Du vill inte veta av det kalkborgerliga äktenskapsbrottet? Nåväl då ha vi äktenskapsbrottet i öppen dag, skandalen med pukor och trumpeter. Vi resa tillsammans från Napoli...»

»Nej!» utbrast hon och betäckte förfärad ansiktet med sina händer.

»Vi resa tillsammans och komma aldrig tillbaka. Vi börja om vårt liv i London, Paris, Nizza, Bretagne, var du vill. Napoli är inte längre till för oss. Efter det stod skrivet i stjärnorna, att vi skulle älska varandra, så låt oss betala vår skuld till ödet.»

»Öde! Öde!» Hon vred händerna i förvirran.

»Öde!» upprepade Andrea bittert. »Vi skulle aldrig ha älskat varandra. Nu är det för sent. Du tillhör mig.»

»Caterina... Alberto!» sade hon gråtande.

»Det är ödet, Lucia.»

»Min man, min bästa vän!» Hon snyftade häftigt.

»Jag säger dig ännu en gång: du har för rymligt hjärta. Jag älskar endast dig, du får inte heller älska någon annan än mig.»

»Det är gräsligt!»

»Har du inte sagt till mig hundra gånger: för mig bort! Nu gör jag det.»

»Du för bort ett lik, en vålnad, blek av samvetskval.»

»Låt oss då välja bedrägeriet, den kärlek, som alla bedriva och som du inte vill veta av.»

»O min Gud, vilka marter! Jag har inte förtjänat dem.»

Plötsligt blev det kolmörkt. Hon upp-gav ett skrik av förskräckelse.

»Det är ingenting, det är tunneln. Var inte rädd. Jag älskar dig.»

»Men denna kärlek är en förbannelse, ett sorgespel.»

»Var det inte så du sade mig i parken?»

»Jo», sade hon förskräckt.

»Nåväl, Lucia, jag skall tillbringa mitt liv med att be dig om förlåtelse för att jag har dragit denna olycka över dig. Jag vet, att jag har gjort dig till ett offer. Jag vet, att jag har störtat dig i fördärvet. Jag vet, att jag begär en stor uppoffring av dig. Men du är en kvinna, som är i stånd till detta offer. Du är försakelsen, dygden, renheten personifierad. Du skall få se, så jag skall älska och tillbe dig.»

»Och Caterina och Alberto?»

»Vi resa ju för att aldrig komma tillbaka?» invände han.

»De skola förbanna oss.»

»Jag för bort dig. Kalla mig din bödel, det förtjänar jag. Men följ mig.»

»Vi komma att bli förfärligt olyckliga.»

»Nej.»

»Madonna, madonna, varför har du velat mitt fördärv?»

»Kommer du i dag eller i morgon?»

»Varken i dag eller i morgon. Jag är rädd. Låt mig tänka... låt mig tänka. Du är obarmhärtig. Alla äro obarmhärtiga mot mig.»

»Du är en ängel, Lucia; du förlåter. I dag eller i morgon?»

»Var mänsklig... ge mig tid.»

»Jag skall vänta, älskade, bara jag vet, att du kommer.»

En blek solstråle föll in genom vagnsfönstret. Lucia såg ut som en sömngångerska.

»Lämna av mig vid Vittoriakyrkan. Där vill jag bedja, och sedan har jag bara ett par steg hem.»

»Och vad skall jag göra? Det är du, som bestämmer.»

»Res genast till Caserta. Om fem, sex dagar komma Caterina och du tillbaka till Napoli. Då... har jag tänkt. Men skriv inte till mig, kom inte, visa dig inte för mig, begär inga möten...»

»Du hatar mig, jag förstår det.»

»Jag älskar dig vanvettigt. Men jag måste vara ensam.»

»Hatar du mig inte för det onda jag gjort dig?»

»Ack nej. Vi äro alla i stånd att göra ont.»

»Inte du. Jag är en dålig människa, men jag älskar dig.»

»Vi äro framme, Andrea. Låt kusken hålla.»

Litteratur.

Viggo Loos: *Värliga idyller*. Dikter. "Värliga idyller" är just det riktiga namnet på denne unge diktarens förstlingsbok. Det är något värligt daggfriskt och doftande över de idyller, han trollar fram. De eviga idyllerna! Skald efter skald har genom seklerna skapat dem, vare sig det varit under Hellas' klarblå himmel eller uppe i den svala Norden. Och ändå — när nu som här åter ett ungt sinne inspirerat ger färg, form och doft åt idyllen, så står den där lika ung och ny som det eviga värliga självt. Ibland har idyllen fått ett stänk av vemod, saknad: i den stilla lunden spelar kanske Pan, men naturen vill ändå inte vakna — Så i "Sommartavla", vars fina, veka och ändå originella melodi flyter fram som från en violins strängar. I andra dikter — såsom i "I stadsutkanten" — åter är den idylliska harmonien ostörd, och rytmen av vårdagens lugna trädgårdsarbete förenar sig med humlans surrande, larkans drill till en fint stämd lovsång över "den ljusomflutna slättens vår".

Vid första ögonkastet tycker man sig kanske i dikterna sakna djärvhet, och kraft i anslaget. Men läser man dem om igen, spelar deras melodi snart med i ens sinne. Och vad man också finner sympatiskt hos den unge diktaren, är den stränga sovring, han tydligt vidtagit bland sina alster, innan han samlade de bästa till denna lilla vackra bok.

T.

»Lucia, tänk på, att det inte finns någon utväg. Vi måste nödvändigt resa. Ge mig en kyss, du min älskade hustru!»

Hon reste sig, och de kysste varandra.

»Vi träffas... den dagen», sade Lucia med en tragisk åtbörd, som om hon kastat bort sitt eget liv.

»Ja.»

Dörren stängdes, och vagnen rullade vidare, åt Chiatamone till. Hon ville gå in i kyrkan, men fann den stängd. Det slog henne som ett varsel.

»Till och med Gud vill det således. Herre, kom ihåg detta på domens dag!»

II.

Caterina hade med en viss tillfredsställelse återvänt till deras hus vid Costantinopoli i Napoli, ty den sista tiden hade hon haft mycket tråkigt i Centurano, nu då Lucia och Alberto voro borta, men isynnerhet emedan Andrea hade gått på jakt fyra gånger på fjorton dagar, för att ta sin skada igen. Under dessa fjorton dagar hade hon hållit storrengöring i hela huset, satt överdrag på möblerna och tagit ner gardinerna. Lucias rum hade hon låtit stå örort till nästa år. Huset överlämnades i Matteos vård, och då detta var gjort, var hon glad åt att få bege sig därifrån.

I vinterbostaden ville hon företaga många förändringar. Hon hade talat vitt och brett därom med Andrea, vars åsikt var mycket viktig för henne. Matsalen till exempel behövde tapetseras om, men hon ville gärna låta anbringa en hög, skulpterad ekboasering, en idé hon fått av Giovanna Gabrielli-Cascacalenda, som var en auktoritet i fråga om elegans. Det skulle bli litet dyrt, och Caterina tvekade litet, fastän Andrea givit henne en anseelig summa att röra sig med. De voro rika, levde icke upp sina räntor, och deras egendom gav god avkastning, men hon var sparsam av naturen. Hon rådfrågade ofta Andrea, som svarade tankspritt, ty han var alldeles upptagen av en process rörande en gränsmur på en gård, som de hade i Sedile di Porto. Han var mycket ute, hade sammankomster med advokater och talade ofta med sin homme d'affaires. I dag hade han gått ut klockan åtta på morgonen och ej kommit hem för än elva, alldeles uppgiven av trötthet.

»Nå, hur går det med processen?» frågade Caterina under frukosten.

»Illa.»

»Hur så? Vill inte vår granne gå in på överenskommelsen?»

»Nej. Han påstår, att han är i sin goda rätt.»

»Men vad uträttar då din advokat?»

»Han bråkar som alla advokater... eller låtsas bråka.»

(Forts.)

Äkta Spets- & Sidendépôt

LINNÉGATAN 38

A. T. 197 00.

2 tr. HISS.

Riks Ö. 436.

TYLLSPETSAR

i vitt och svart
i alla bredder.

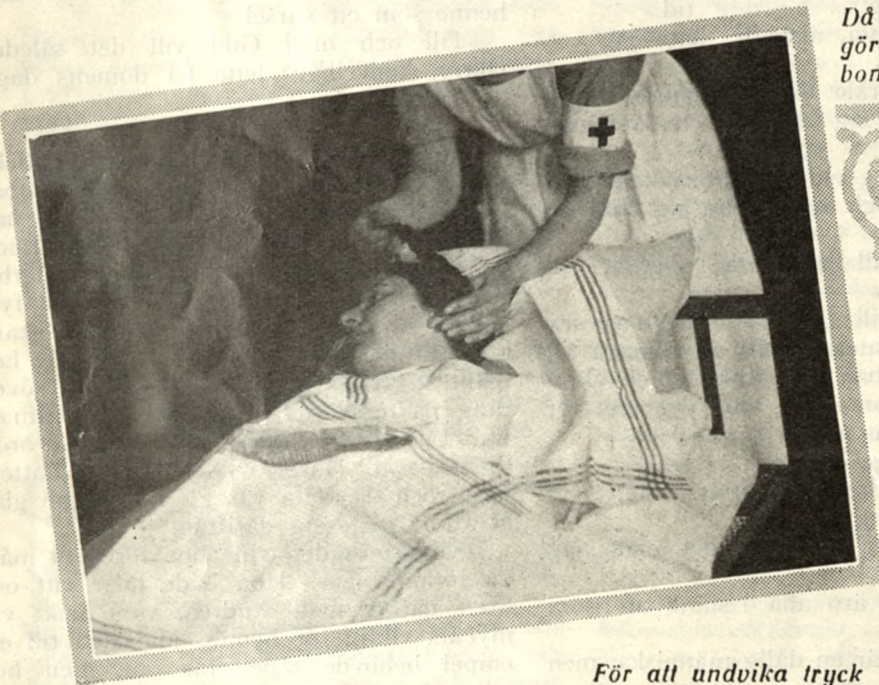
Tyller - Blommor - Guirlander till sällskapsdräkter

Vid tvättningen utbreddes handdukar såväl över kudden som över skjortan för att skydda dessa från att bliva våta.

Då patienten är för klen för att själv kunna borsta länderna, rengöres munhålan med en peang, pincett eller träpinne omvirdad med bomull, som doppas i ljumt vatten tillsatt med lämpligt munvatten.

För att undvika tryck i nacken lägges alltid den tjocka delen av flätan framför örat.

När patienten skall dricka stödes alltid huvudet med handen under den översta kudden

De föregående uppsatserna i serien Sjukvård i hemmet finnas införda i nr 46 och 51 för år 1921 samt i nr 2 för detta år.

IV. DEN DAGLIGA VÅRDEN.

DEN SJUKES DAGLIGA VÅRD ÄR något, som i hemmen ofta försummas av okunnighet om hur det skall tillgå och av ovetenhet om hur viktigt detta är för den sjukas välbefinnande och snara tillfrisknande. Vid lindrigare och kortare sjukdomsfall är det ju ytterst sällan någon utbildad sjuksköterska kan vara till hjälp, utan de närmaste i hemmet måste sköta den sjuke.

Det första man har att göra och detta redan mellan 7—8 på morgonen, är att ta temperaturen. Febertermometern, som skall vara nedslagen till 36°, smörjes med något fett och införes försiktigt i ändtarmen. Den bör sitta inne 5 minuter, varefter den uttages, avläses och rengöres (med denaturerad sprit eller ljumt vatten och såpa). Temperaturen antecknas därefter noggrant på därtill avsedd lista.

Skulle temperaturtagning i ändtarmen vara omöjlig att utföra, som vid svåra hämorrhoider eller sår, måste man mäta febern i armhålan. Man torkar då först noga bort all fuktighet och placerar så spetsen av termometern i det hudveck, som bildas i armhålan, när underarmen lägges upp över bröstet. För att patienten ej skall bli trött, utan kunna bibehålla ställningen 10 minuter lägger man en liten kudde som stöd bakom armbågen. Termometern visar alltid $\frac{1}{2}$ grad lägre i axelhålan.

Allt som hör till tvättningen — ett fat med ljumt vatten, två, 2 tvättlappar, en för ansiktet och en för kroppen, placeras på nattduksbordet, och handdukarna läggas som Fig. 1 visar, en under huvudet och en instoppad runt om den nedvikta skjortan för att skydda denna. Man vrider ur tvättlappen ordentligt och tvättar patienten i ansiktet först med lugna jämna

tag och glömmer ej varken öron, hals eller nacke. Händer och armar tvättas bäst genom att sätta handfatet vid sidan av patienten på sängkanten och låta honom själv plaska i vattnet. Det kännes uppfriskande för dem, som orka göra det. Underlivet måste tvättas dagligen, och bästa sättet är då att placera ett bäcken med ljumt vatten under patienten och på så sätt utföra tvättningen. Om doktorn tillåter, och patienten ej är för dålig, är det naturligtvis skönast att få en avtvättning över hela kroppen, och hur en sådan skall tillgå kommer att beskrivas i ett kommande kapitel om inpackning.

Det som också måste räknas med till den dagliga vården är smörjning med sprit och blyvatten (lika delar) av kroppens för tryck mest utsatta partier: korsryggen, höfterna, skuldrorna, hämlarna, t. o. m. arm-

(Forts. sid. 239.)

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

KOSTYMER BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB • GÖTEBORG

KLIPP UR RESEFILMEN. AV OVE EKELUND

I.

EXPRESSEN FRÅN SASSNITZ rullar i långa, gungande dyningar ner mot den tyska rikshuvudstaden.

Fullt hus i alla bås, också korridorerna äro belamrade med resefakter. En uppappare från restaurantvagnen skriker majestätiskt fram med en bricka konjak i små kristallimiterade glasflaskor, cigarröken böljar under taken och — likt de kultiverade dämpade smällarna av studsande biljardbollar — hoppa löstryckta repliker på fem länders tungomål hemlösa omkring.

Då dragas plötsligt skjutdörrarna till vår kupé åt sidan, och en rågblond, bredaxlad jätte med goda, knallblå ögon sticker in huvudet. Han har händerna fulla av väskor — tydligen har han stigit på tåget vid den lilla station, där vi nyss företogo en sekunds snabb andhämtning. Hans nationalitet är inte att ta miste på, och med yrkets sjukliga vana att i varje stund och ögonblickligt ställa diagnos, konstaterar jag: framgångsrik innehavare av herrekipering i Borås, med idrottsliga intressen.

Han måste genast se, att alla platser äro upptagna, men dock utbrister han på det sällsammaste tungomål, som väl någonsin talats av en svensk i Tyskland:

— *Verlassen Sie mir, meine Herrschaften! Ist es ledig hier?*

Då glimmar det till långt inne i pupillerna på den unga skönhet, som är mitt ljuva resällskap, och med sin vackra röst replikerar hon lugnt:

— *Alles ist besetzt, mein Herr! Aber ich bin ledig!*

II.

I Schweiz skulle jag inte för mitt liv vilja bo — i varje fall inte nere i dällderna, med de skyhöga, kvävande alperna runt omkring. Där måste man ha traskat kring från barnsben för att kunna härda ut. Alla vi andra komma förr eller senare att bli vansinniga — snabbast de av oss, som vuxit upp på slättland.

Upp på topparna vore en omplantering tänkbar, men bor man där? Det tycks man ju verkligen göra, och i tämligen stor utsträckning, men man måste ju då och då ner igen till dalarna, där tågen brusa fram, och sjöarna, där båtar gå, ner till kulturen...

Ett undantag utgör *Luzern*, men det beror troligen på det enkla faktum, att dess majestätiske väktare, den mäktiga alpen *Pilatus*, oftast döljer sin hjässa i moln, och därigenom verkar mindre tryckande.

Från *Luzern* skulle vi en ljum afton bestiga ett berg — jag har glömt vad det hette, det var emellertid varken *Rigi* eller *Pilatus*. Bergbanan var redan stängd för dagen, men när vi på våra värkande fötter stapplat halvvägs upp, varkunnade sig en nedrusande hyrbil över vårt elände, upptog oss likt en öm moder i sin svällande läderfamn och förde oss med svindlande, vållustig hastighet upp till den näst översta plattan.

Där skulle, enligt utsago, ett hotell vara beläget, och där tronade verkligen en jättelik byggnad, men det var naturligtvis ett sanatorium. Alla fönster stodo på glänt, läkare gingo omkring i vita rockar, och på balkongerna lågo typiskt lungsotsblomstrandens människotrasor med bultande pulsar i sitt eländes vilstolar.

Runt omkring gnistrade alptopparna i sin eviga

Panorama av Cernobbio vid Comosjön.

snö, och det var så vackert, att man skulle velat skrika.

Men när man blir tokig nere i dalen och grips av ett oöverbanneligt svärmod uppe bland de sjuka på topparna — vad hjälper det då, att du är precis så kolorerat vykortsgrenat, som jag alltid föreställt mig dig, o, svala, hälsosamma Schweiz?

III.

Vårt första dygn på italiensk jord var fattigt på yttre upplevelser, men desto rikare bräddat med fantastiskt ytterligtgående, drömlika stämmingshändelser.

När den enögda portieren öppnade dörren till vårt sedan månader i förväg beställda rum, slog en bedövande atmosfär av lysol emot oss. Väggarna utandades dödsfyla och runno av fukt. Det var sena kvällen, och nedanför brusade Comosjön i storm. Så tedde sig alltså det soliga Italia!

Chiesa San Marco och Kampanilen i Venedig.

Jag sade på franska, att jag tyckte mig förnimma en viss obehaglig lukt, eller rättare stank. Mannen skakade oförstående på huvudet. Jag upprepade likartade omdömen på engelska och tyska. Då slöt han sitt enda, levande öga och betraktade mig kallsinnigt med det andra, som var av emalj:

— *Non capisco, signore!*

Jag slog upp min italienska parlör:

— *Odore cattivo, signore!*

Då log den enögde ett egendomligt, på en gång roat och förolämpat leende och satte sitt sagolikt smutsiga pekfinger på ett tryckt plakat på väggen, något slags officiellt tillståndsbevis, undertecknat av *sin-daccon* i *Como*.

Där stod, med feta, svarta typer, under hotellets namn:

Categoria prima.

"*Reine Olga*" var ett första klassens hotell, och möjligheten av stank alltså utesluten. Inför detta förkrossande bevis på orimligheten i mitt om en sällsynt fräckhet vittnande påstående, återstod oss endast att resignera.

Den kvällen uppenbarade jag äntligen den verkliga, fruktansvärda innebörden i det gamla stävet, att man måste ta, seden dit man kommer.

Huttrande av de ohyggliga lysolängorna, föll vi småningom i ett dvalliknande sömntillstånd, vars sista, rediga tanke var ett förnyat konstaterande av det sorgliga faktum, att illusionerna äro till för att krossas i denna snöda värld.

Det var inte precis så, resenärerna från mörka Norden drömt sig sitt intåg i solens land!

Hur sant hade icke den schweiziske hotellmannen profeterat:

— Alla norditalienska hotell stinka av karbol. De vero lasarett under kriget, jag försäkrar er, min herre! Endast ett fåtal av de kapitalstarkaste ha haft råd att renovera...

Men till sist blir det ju alltid en morgon, och när vi slog upp fönsterluckorna, dallrade solljuset in i breda, gyllenglitrande strömmar. Comosjön låg djupblå och stilla under de höga bergen, vilkas grönska tycktes oscillera i det bländande ljuset. Den lilla kyrkans klockor pinglade, och sotsvarta gummor med bönböcker i händerna klappade i långa rader fram över den kullriga stenläggningen på sina rödklackade trätöflor. De vita husen med de gröna spjälluckorna och de röda tegeltaken skreko av färgglädje, så att det gjorde ont i ögonen, och en hemlös åsna spankulerade moln ensam omkring på den krokiga gatan, filosofiskt klippande med sina långa öron.

Så tvingas människan att irra mellan poesin och prosan — och vice versa!

IV.

Ibland, när vi varit inne och suddat i sidenstaden *Como* vid sjön med samma namn, togo vi båt hem till vårt hotell i den lilla byn *Cernobbio*, vår första, italienska anhalt. Ty ljusen på höjderna runt omkring speglades så underbart i den kristalliskt klara alpsjön, och det var ett tämligen billigt nöje. Då ägnade vi medlidsamma löjen åt de stockholmare som försummat sista tågen till *Djursholm* och *Saltsjöbaden* och måste fara hem i bilar, inköpta för dryga, svenska tior.

Dessa båtar roddes med tiden allt oftare av min vän, schweizaren. Från början var han icke mer min vän än andra yrkesroddare på de tre, norditalienska sjöarna, men under en nattlig tur öpp-

CRÈME DE CHOLEPALMINE Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner

Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.— och 60 öre.

Nedsatta priser

Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta. Prover sändas. . . . Preciserat godhetsbült vad Ni önskar. Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

Kvällar på parkett.

Floramy (Emmy Sturm) i "Lucullus" på Oscarsteatern.

JEAN GILBERTS NYA OPERETT "LUCULLUS", som lär ha hänyckt berlinarne ungefär ett halvt år, är nu tillsvidare vorden bofast även på Oscarsteatern. Och kommer den att stanna där en längre tid, så beror det helt och hållet på utförandet, ty både musik och text äro blottade på uppfinning och esprit, två mycket betänkliga brister hos en operett.

Handlingen, som angives spela i "gamla Rom", har ingenting annat gemensamt med den romerske Lucullus än hans gourmandise, som parodieras genom de tre akterna. Eljes är det den vanliga, enkelt intrigspunna operettkärleken och de oundgängliga bensprattlingarna, allt inramat i lysande kostymprakt. Men spel och sång ge det hela ett sprudlande liv. Det måste fastslås om och om

nade han sin själs hemligaste gemak för mig, och ett förtroende måste ju gäldas med vänskap. Han gav mig sitt livs historia på det sällsammaste språk, jag någonsin hört talas. Den var lyckligtvis inte så lång som den tämligen omständliga ingressen kom mig att frukta, men i gengäld heller inte så särdeles märkvärdig.

Hans älskade hade, undan grymma, oförstående föräldrar, flytt till Italien, och kort därefter hade han själv, likaledes undan grymma, oförstående föräldrar, följt efter. Där, i det solstекta, vänliga landet, slog hans begåvning ut i full blom; på kort tid hade han skrapat ihop tretusen lire. För denna summa inköpte han omedelbart fyra båtar, satte dem i turisttrafik på Comosjön, rodde själv den bästa, medan tre lejda underhuggare skötte de andra. Och så levde han med sin älskade ett bekymmerfritt liv i sidenstaden Como vid sjön med samma namn.

Så löd hans enkla saga. Den var inte i något avseende besynnerligare än andra sagor i denna sällsamma värld. Men i sin rörande enkelhet tycktes den mig vacker.

Han var en glödande, rättrogen fascist.
— Sinjäre, maynher, sade han på sitt underliga blandspråk, nu komma snart den stora dagen, *den ersten May!* Och då skall maynher icke resa in till Como! Bliv sittande still und roohijg i det roohijga Tjernäbbjo! Ingen vet vad hända i Como! Men om socialisterna hissa den rote Fahne — så smälla det! Och jag vara den förste att smälla! Sisinjäre! Oh, yes — ich veta icke vad jag göra — men jag smälla! Smäll, smäll! Sisinjäre! Sindaccon är socialist — men jag vilja mitt nya fäderneslands väl, sinjäre, jag vilja *Italias* gut — och jag smälla! Ouioi!

igen att hr *Ringvalls* komik alltjämt äger detta något av omedelbarhet, som alltid träffar prick, alltid verkar befriande och uppfriskande på även den mest blaserade publik. Denne Lucullus med silenens frodiga och vinröda ansikte, som maratonlöper, dansar one step och boxas för att återvinna herraväldet över sina fetthinbäddade muskler, är operettens primus inter pares, och vore han inte stockholmare av ursprung och ohejdad vana, utan född i Wien eller Paris, skulle han vid det här laget ha världsryste som opertartist inom buffagenren.

Fröken *Margit Rosengren* är en tjusande företeelse vare sig som konsulsdottern Melissa eller i förklädnad av ung slav. Hennes sång klingar med ungdomens hela friskhet och glans och spelet äger en dramatisk intensitet, som visar god utveckling. Mätte endast framgångarne ej förvilla henne, så att hon stannar på halva vägen!

Fröken *Emmy Sturm*, den tyska gästen, är en strålande uppenbarelse med sprakande humor, mjuk röst och god sångkonst. Hennes dansduett med hr *Niska* i tredje akten — ett fullständigt varieté-tric — torde jämte hr *Ringvalls* komik bli operettens stora attraktionsnummer.

Fru *Meissner* har tagit tjänst som överkokerska hos Lucullus och tycks inte ha det njuggt med hushållspengarna.

Hr *Niskas* tjusige stadskommendant och hr *Ottosson* som det illyriska sändebudet representera det manligt sköna och oemotståndliga, i vilket den förre lyckas utmärkt. Men kort kjol klär ej den senare. Var det därför som hr *O:s* beundrarinnor på premiären på häpnad ej kommo sig för med den vanliga hälsningsapplåden?

För många år sedan var det italienska skådespelet "Stulen lycka" av Giuseppe Giacosa ett framgångsrikt program på Dramatiska teatern. Men då hörde det till tidssmaken att kräva allvarlig dramatik av värde. Huruvida samma stycke nu vid sin repris på lilla Dramaten kan vinna gehör återstår att se. Men med hr *Svennberg* i den bedragne äkta mannens roll borde programmet kunna göra sig gällande en tid framåt. Hans konstnärskap är alltjämt något av det solidaste vi ha i fråga om sann människoframställning. Och hans advokat Scarli, en roll som han i yngre år vunnit segrar med i landsorten, äger detta djup i analysen och fasthet i strukturen, som städse kännetecknat hans karaktärsskildringar. Visserligen äger figuren mera av nordisk bundenhet än av sydlandsk impulsivitet, men det fördunklar icke dess sanning. Fru *Kolthoff* i hustruns roll och hr *Henning* som älskaren ha båda över sig något ödesbestämt, som gör deras brottslighet mera till ett föremål för medkänsla än för indignation. Fru *Kolthoff* be-

Melissa (Margit Rosengren) i "Lucullus" på Oscarsteatern. Alberg & Preinitz foto.

tonar vackert Gemmas moderskärlek och samvetsömet och hr *Henning* tecknar en Fabrizia, vars rakryggade karaktär ett ögonblick besegrats av hjärtats irrationella känslöflöde. Det väl balanserade spelet visar att den unge artisten är stadd i en lovande utveckling. Vivören Arcieri, Fabrizios far, återges av hr *Nilson*, som på premiären klarade sig habil nog, ehuru han endast haft ett par dagar att studera in rollen, och som den pratsamme advokaten Ranetti rör sig hr *Bengtson* som fisken i vattnet.

"Arnlot", *W. Peterson-Bergers* dramatiska ton-dikt ges i nyinstudering på operan. Kontrasten mellan detta nordiskt tunga och allvarliga verk och (Forts. sid. 241.)

Ljusn på höjderna runt om stränderna speglades och glittrade med tusen liv.

Den andra maj på morgonen läste jag i "Corriere", att sindaccon, borgmästaren i Como, som på den ödesdigra dagen helt fredligt stigit i sin bil, därunder av en hop fanatici blivit överfallen med hugg och slag. Under det tumult, som uppstod, hade särskilt en viss, känd roddare utmärkt sig, i det han tillfogat överhetspersonen en kraftig kindpust. Jämte övriga oroselement hade han senare på dagen inmanats i häkte...

Ingen undgår sitt öde, men är det ändå inte vackert, att det finns människor, som än idag orka gå upp i en idé?

V.

Venedig.

Varför ljuder ordet så oändligt mycket skönare på landets eget språk: *Venezia*? Kan en enda, fattig vokal komma så kraftigt verkan ästad? Nej, men här sitter den *sist* — det är den enkla förklaringen.

Grönvioletta blixtar, åskdunder och ösregn över nordmännens intåg i lagunstaden!

Gondolen vacklar fram — en hastig skymt av *Rialto* — nattsvarta gränder — hessa varningsvrål i kanalkorsningarna — en portier, som lägger ut en landgång...

Senare en anglosaxisk bar med klubbstolar och vitrockad betjäning. De blyinfattade fönstren ligga i nivå med Canale grande's ännu gungande yta. En meter utanför vagga stålspetsade gondoler —

Och en aning av det väldiga, brusande *Adria* tränger ända hit in i detta varma, ombonade rum, där whiskysodan porlar i glaset och damernas likörer glöda. Det är omständigheternas konstlade *Venezia*. I morgon lyser solen över det verkliga...

VI.

Vi bo högst uppe under taket i två små rum. Utanför breder sig en mäktig vind, fullproppad av hotellets skamfilade möbler. Det skulle vara en spökvind, fylld av tassande andar, om icke två hedervärda, venezianska möbelsnickare redan klockan sju på morgonen där började sitt idoga arbete. Och deras vackra slit i det ädla återuppbyggandets tjänst fyller även nattens tysta timmar med sin sköna frid.

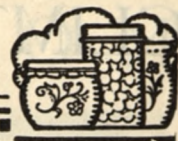
De kunna icke tala med vår lille son, och han icke med dem, men de förstå varann genom denna underbara intuition, som är det finaste av allt mänskligt.

De arbeta sannolikt efter ackord, ty jag tror icke att timbetalning är genomförbar i solens och lättjans land, men de tänka icke på liren — de krypa omkring på golvet som hästar och hundar och allhanda sällsamma djur för vår lille son, och de tjuta tremannahögt av den ögonblickets omedelbara glädje, som varken kan betalas i lire eller något annat lands valuta.

Vi kunna tryggt gå ut på vandring i *Venezia*. De hederliga hantverkarna hålla fram vår son mer konstförfaret och på samma gång naturligare än någon examinerad, svensk barnfröken.

Och nu klipper jag ur resefilmens vevade cello-luidrulle den bästa bilden, tagen på en tvåhundra-femtiondels sekund: den, då min hustru och jag, födströtta efter en halvdagslång utfärd, finna hotellets mäktige direktör, krypande på alla fyra med vår pojke på ryggen, medan möbelsnickarna ligga dolda som småländska kurrägömmegubbar i halvpolerade kommoders och klädska skrymslen...

Den synen tillhör evigheten — det bästa och vackraste hos människan.

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT. — GLIMTAR FRÅN IDUNS PROVKÖK.

KALLA EFTERRÄTTSPUDDINGAR.

AV ALLA TILLAGADE EFTERRÄTTER, torde nog de söta, kalla puddingarna vara bland de mest lättvindiga. Kalla puddingar ha flera företräden framför de varma, de kunna t. ex. lagas färdiga flera timmar innan de skola serveras, och först vid serveringsögonblicket stjälpas ur sin form. Vidare kan en kall pudding beredas av jämförelsevis enkla ingredienser, som t. ex. Riz à l'impératrice, blanc-manger, chokladmousse m. fl. såväl för öga som smak tilltalande anrättningar i vilka varken ägg eller smör ingår. Givetvis användas ofta både hela ägg, eller när det skall vara ännu finare, endast äggulor, för en stor del kräm- och glacedpuddingar, liksom också, om än mera sällan, finaste från salt urtvättat smör brukas för någon särskild anrättning, t. ex. vissa engelska s. k. "custards".

Som binde- och stelningsmedel för kalla puddingar användes numera företrädesvis *gelatin*. Till mera enkla ingredienser, som t. ex. Riz à l'impératrice, rismjöl, ej att förglömma äkta sagomjöl, vilket sistnämnda mjölpreparat är så gott som outhärligt, när det gäller att göra den delikata danska "rödgröden" som inte alls, lagad av rätta händer liknar vår svenska saftkräm, utan kommer in, uppstjälpt på fat, körsbärsröd och dallrande, kringslagen med grädd, när den inte vid litet högtidligare tillfällen är omgiven av drivor av hårt vispad grädd. — (Ett annat slag av kalla puddingar äro glacedpuddingar och s. k. parfai'er; till dessa återkomma vi i ett annat sammanhang.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Kokt vaniljpudding (för 8—10 pers.). 10 blad gelatin, 2 hela ägg, 2 äggulor, 1½ dcl. socker, 3 dcl. gräddmjölk, 1 stång vanilj, 4½ dcl. tjock grädd.

Den hela vaniljstången lägges i en invändigt blankskurad kastrull, och mjölken slås över, varefter denna får ett hastigt uppkok. Kastrullen förses med lock och flyttas på ett hörn av spisen där mjölken ej kan komma i kokning. Efter ½ tim. nedvispas i mjölken det sönderklippta, i 5 msk. varmt vatten upplösta gelatinet, de vispade hela äggen, äggulorna och sockret. Kastrullen sättes nu åter över elden, och blandningen vispas till den är tjock och pösig, men får ej komma i full kokning, ty då skära sig äggen. När krämen nått sjudningsstadiet, avlyftes kastrullen, och vispningen fortsättes tills krämen är kall. (För att påskynda avsvallningen, kan kastrullen placeras i en balja med kallt vatten, eller också slås krämen upp i ett fat, men i detta sista fall bortgår en del. Vispningen får ej upphöra, ty då samlar sig gelatinet gärna i botten eller klimpar sig. När krämen är kall, iblandas den till tjockt skum vispade grädden, och blandningen hålles i en stor vattenspolad och sockerbeströdd form, som får stå på mycket sval plats (eller på is) 3—6 tim. — När puddingen skall serveras, lossas den runt kanten med spetsig kniv och uppstjälpes på glas-, silver- eller porlinsfat.

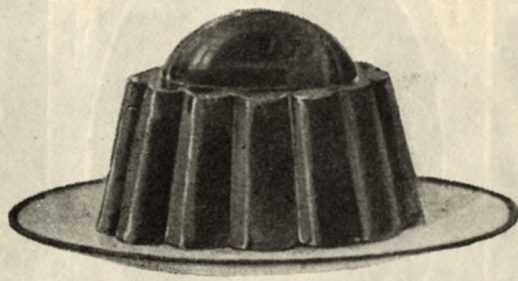
Anm. I stället för vaniljstång, kan 2 msk. vaniljsocker användas; i så fall minskas den upp-givna strösockermängden med en matsked.

Kall kaffepudding (för 8—10 pers.). ¾ dcl. rostade kaffebönor, ¾ lit. gräddmjölk, 10 blad gelatin, 2 hela ägg, 2 gulor, 1½ dcl. socker, 1 msk. vaniljsocker, 4½ dcl. tjock grädd.

Kaffebönorna (vilka böra vara av en fin sort), uppvarmas i ugnen och krosas ej allt för fint, varefter de få koka upp med mjölken. Kastrullen får sedan stå på ett hörn av spisen, så mjölken får draga (ej fullt koka!) med kaffet. Efter ½ tim. fransilas kaffet, varefter av kaffemjölken tillika med de övriga ingredienserna (utom grädden) kokas en kräm liksom i föreg. recept. Sedan denna under ständig vispning kallnat, nedröres den till hårt skum vispade grädden, varefter krämen slås såsom i föreg. recept i förberedd form.

Kall chokladpudding (för 8—10 pers.). ½ lit. gräddmjölk, 3 msk. gott kakopulver, 10—12 blad gelatin, 5 msk. vatten, 1½ dcl. strösocker, 2 ägg, 1 liten msk. vatten, 4 dcl. tjock grädd.

Mjölken, kakaopulvret och det sönderklippta, i hett vatten upplösta gelatinet blandas i en kastrull, och blandningen vispas över elden tills den kommer i kokning. Kastrullen avlyftes, och äggen, vispade med sockret iblandas, varefter krämen åter sättes över elden och vispas kraftigt tills den kommer i sjudningsstadiet. Den avlyftes då genast, vispas tills den är kall, då den till hårt skum slagna grädden nedröres, och krämen slås i en större, vat-

Kall chokladpudding.

tenspolad och sockerströdd form som får under några tim, stå på sval plats. — Den uppstjälpta puddingen garneras runt omkring med stora klickar av gräddskum samt biskvier.

Kall nougatpudding med nötter (för 8—10 pers.). *Nougat*: 2 dcl. strösocker, 5 gr. hackade hasselnötskärnor. — *Krämsmet*: 3½ dcl. gräddmjölk, 2 hela ägg, 2 äggulor, 3 msk. strösocker, 10 blad gelatin, 4—5 msk. hett vatten, 1 liten msk. vaniljsocker, 4 dcl. tjock grädd.

Nötterna skällas och finhackas. Sockret lägges i en väl rengjord stekpanna och röres över elden tills det börjar smälta. Då iblandas nötterna genast och sedan massan fått ett uppkok, upphålles den på smord plåt. När nougaten är halvstelnad, skäres den med lätt smörad kniv i smala rutur. De jämnaste av rutorna sparas för garnering och resten krossas i mortel.

Till krämen röras äggulorna och de hela äggen med strö- och vaniljsockret. Mjölken kokas upp och slås över äggblandningen, varefter alltsammans slås tillbaka i kastrullen och får under kraftig vispning sjuda, men ej koka. (Det upplösta gelatinet kan tillsättas antingen i mjölken, eller också när krämen skall sjuda.) Kastrullen avlyftes, och krämen vispas tills den är kall, då den krossade nougaten iblandas, varefter den till hårt skum slagna grädden nedröres. Krämen slås i förberedd form och får kallna som i föreg. recept är beskrivet. — Den uppstjälpes på glasskål eller fat och dekoreras med nougatrutorna, som lätt och raskt instickas på regelbundna avstånd i puddingen.

Apelsinfromage (mousse med apelsin) (för 8—10 pers.). 3—4 ägg, 2½ dcl. socker, 2 apelsiner, 1 citron, 12 blad gelatin, ½—⅓ dcl. hett vatten, 4 dcl. tjock grädd.

Äggulorna och sockret röras 15 min. eller tills blandningen blir pösig, då det yttersta gula av skalet på apelsinerna och citronen samt frukternas saft iblandas. Gelatinet finklippes och upplöses i det varma vattnet, varefter det under kraftig omrörning nedvispas i äggmassan. När man märker, att blandningen börjar stelna, iröres de till hårt skum slagna äggvitorna och därefter den hårt vispade grädden. Massan fyller i vattenspolad, sockerbeströdd form och ställes på mycket kallt ställe — helst på is eller i snö — under 3—5 tim.

När fromagen skall serveras, lossas den runt kanten med spetsig kniv och uppstjälpes på glas- eller silverfat. Garneras med vackra sockerlagsöverslagna apelsinklyftor eller dito skivor och serveras med eller utan hemgjorda mandelspån.

IDUNS KÖKSALMANACK 5—12 MARS 1922.

SÖNDAG. Frukost: Små biffar av väl hängt innanlår (eller utskuren biff), stekt lök, potatis; smör, bröd, kaffe eller te, vetekaka. — **Middag:** Smörgåsbord med sill à la Martha och potatis; ost, och rådisor, kalvstek med brunstekt ris och kokt potatis, lingon eller gurka; kall aprikospudding.

Mousse med apelsin.

MÅNDAG. Frukost: Sill stekt i papper; smör, bröd, ost, kaffe eller te. — **Middag:** Bayerska potatisklimpar, enkel kall chokladpudding med vispad grädd.

TISDAG. Frukost: Bräckt falukorv med stekt potatis; smör, bröd, kaffe eller te. — **Middag:** Stekt sill à la finesse med kokt, räskalad potatis; fastlagssemlor med varm vaniljmjöl.

ONSDAG. Frukost: Uppstekta klimpar med lingonsylt; smör, bröd, ost, kaffe eller te. — **Middag:** Kalvstek, värmd i sås, med stuvade makaroner och potatis; sagsoppa med torkad frukt.

TORSDAG. Frukost: Extra fin spicken salt sill med grädd, nykokt potatis; smör, ost, bröd, kaffe eller te. — **Middag:** Ärtor och fläsk; ugnspannkaka med sylt, (dubbel sats för en kommande dags frukost).

FREDAG. Frukost: Kalvsylta med stekt potatis och rödbetor; smör, ost, bröd, kaffe eller te. — **Middag:** Kokt bergtorsk med smält smör, eller karpisås; — mannagrynsbrulé.

LÖRDAG. Frukost: Uppstekt pannkaka med lingon (andra delen av torsdagens pannkaka), smör, ost och bröd; kaffe eller te. — **Middag:** Hachépudding med helstekt potatisar och stuvade morötter; nyponsoppa med vispad grädd och småskorpor.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Sill à la Martha (för 6 pers.). 2 stora delikatesssillar, 1 stor portg. lök, 2 msk. smör, 2 msk. margarin (tillsammans drygt 125 gr.). — Sillarne läggas i mjölk 2—6 tim. De urtagas, flås och befrias från ryggen och alla småben, och avtorkas med mjukt papper, varefter halvorna hopläggas. Sillarne skäras på snedden i stora bitar och upplägges på ett tämligen stort fat, med ett Brett mellanrum mellan sillarne. — Löken skäres i tunna skivor, vilka brynas gulbruna och lätt knapriga i hälften av smöret och margarinet, och med större delen härav fylles sedan mellanrummet mellan de båda sillarne. Smöret, som löken brynts uti, hålles över sillarne och resten av smöret och växtmargarinet fräses lätt, resten av den brynta löken ilägges och alltsammans slås i "såsskål" och serveras till sillen jämte nykokt, räskalad potatis.

Brunstekt ris (för 6 pers.). 2½ dcl. stora risgryn, 2 stora msk. smör eller växtmargarin, 1 rödlök, 1 tsk. currypulver, salt efter smak, omkring ½ lit. buljong eller vatten, detta tillsatt med litet kött-extrakt, (riven ost).

Risgrynen avsköljas hastigt och få torka. — I en kastrull fräses växtmargarinet med den hela löken, och när det är ljusbrunt, ilägges de torra risgrynen, vilka flitigt omröres. Då grynen äro jämt ljusbruna, överdoftas de med currypulvret samt så mycket kokande buljong att denna står mer än dubbelt över den höjd risgrynen intaga i kastrullen. Salt tillsättes efter smak, risgrynen få ett hastigt uppkok, och tättslutande lock lägges på kastrullen, som sedan sättes på svagaste värme där grynen ej få koka utan endast smält sjuda. Allra bäst och vackrast bli grynen, om över dem lägges ett smörbe-struket papper, som när ända till kanten av kokkärlet, varefter detta placeras i koklåda eller i svagaste ugnsvärme. När grynen serveras, böra de vara hela och utsvallda samt ligga var för sig, ljusbruna och aptitliga. Uppläggs högt och ledigt på varm karott och överströs, om så önskas med riven ost.

Kall aprikospudding (för 6—8 pers.). — 2 hekto vackra, torkade aprikoser, ¾ lit. vatten, 1 citron, 1½ dcl. strösocker, 10 blad gelatin, 3 à 3½ dcl. tjock grädd.

Aprikoserna sköljas väl i flera vatten och få ligga under några timmar i det avmätta vattnet. De kokas sedan i samma vatten och drivas genom sikt. I det passerade blandas sockret, massan röres 10 min. tills sockret är fullt smält varefter det i 4 msk. hett vatten upplösta gelatinet blandas med den urpressade citronsaften och nedröres tillika med litet av det rivna skalet. När blandningen är fullkomligt kall och börjar stelna, nedröres den till hårt skum slagna grädden. Massan hålles i en med kallt vatten urspolad och med socker beströdd form, som får stå på kallt ställe 3—4 tim. När puddingen skall serveras, lossas den från kanten med spetsig kniv och uppstjälpes på fat.

Bayerska klimpar (för 7—9 pers.). 2 lit. potatis, 1 flera dagar gammal vetelängd, 2 dcl. mjöl, 2 ägg, 2 msk. smör eller växtmargarin, 1 hekto fett fläsk

(Forts. sid. 241.)

GLIMTAR UR DE SJÄLVFÖRSÖRJANDES LIV

I reklamens tjänst: en av N. K:s textare gör utställningsskyltar. Foto N. K.

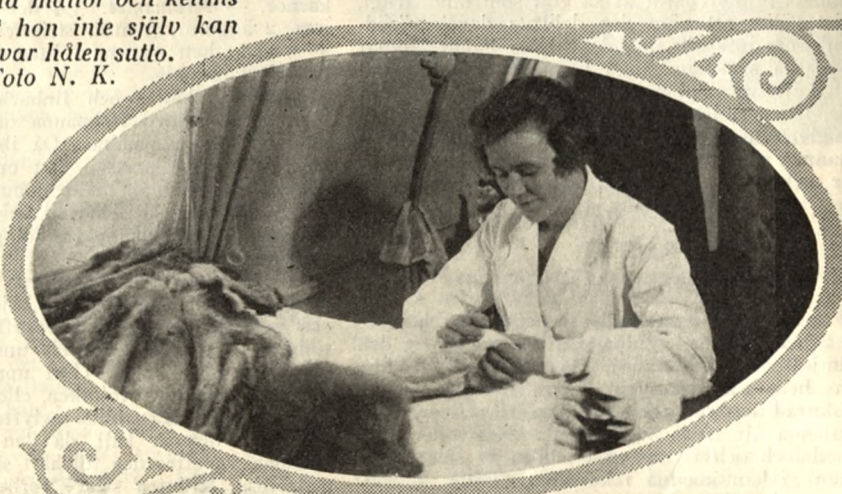
Brodösen här ovan lagar stora hål på äkta mattor och kelims så fint att hon inte själv kan visa var hålen sutto. Foto N. K.

Den moderna kontoristen — som bannlyst vaxduksärmor och satinförkläde såsom för oestetiska — vid additionsmaskinen. Foto D. N.

Väverskans yrke har gamla svenska traditioner. I den här vävstolen väves möbeldamast. Foto N. K.

I andras skönhets tjänst. Pälssömmerskan syr ihop hermelinsskinn till en praktfull stola. Foto N. K.

Fågelplockerskor, fast anställda med en lön på cirka 175 kr. pr mån. finnas såväl hos N. K. som på en del restauranger. Foto N. K.

»Skall det crèperas eller onduleras?» Scen från Ebba Beckmans hygieniska salong. Foto D. N.

Journalisten övertänker en artikel vid en kopp kaffe och servitösen utövar sitt förtjänstfulla värv. Foto N. K.

Bort med liktornar och nageltrång! En pedicurist i arbete. Foto D. N.

(Forts. fr. sid. 225.)
Stockholms dagliga tidningar kallas skämtsamt giftermålsbyrån — så många journalistäktenskap ha där ingåtts. Detta om yrket ur föräldrasynpunkt. För den unga flickan själv erbjuder yrket i och för sig tillräckligt stora behag för att hon ej skall avundas den sysslolösa familjeflickan: Själ-

ständigheten, de egna pengarna, kamratlivet, arbetsglädjen. . . I närvarande stund, då mer än 300,000 människor i vårt land gå arbetslösa, känner ju var och en som har ett arbete att sköta, intensivare, medvetnare än förr vad arbetets glädje vill säga. Det var nästan rörande att höra denna
(Forts. sid. 240.)

PÅVEKRÖNINGEN I ROM

Pius XI.

Pius XI välsignar folket från loggian på S. Pietros fasad.

Folkmassan väntar på tecknet till att påvevalet är avgjort: röken som stiger upp ur den smala skorstenen.

SAMMETSSVART NATT-himmel över Rom. Gnistrande stjärnor. Vinterkallt.

Klockan är sex på morgonen. Ingen aning om dager. Men Rom är vaket. Överallt rulla vagnar, tuta automobiler. Portar slås upp, och i lyktskenet skönjer man damer i svarta slöjor, herrar i höga hattar, som stiga in i de väntande åkdonen.

Ju längre ned mot Tibern man kommer, dess mera växer livet. Fantastiskt, i den tidiga, nattmörka timmen. Nunnor i långa led, grå, svarta, vita gestalter; unga vitklädda flickor i vita slöjor; eldröda, tyska jesuiterseminarister med fladdrande axelband, amerikanska präster i svart och blått, irländska i svart och rött, långa processioner av stadsbor, grupper av turister, pilgrimer, massor av munkar; — troende, intresserade, nyfikna — alla skyndande mot samma mål. Ännu är det ingen trängsel. Bron över Tibern är bred. S. Angelos massa träder

Folkmassorna på Petersplatsen vänta på den nye påvens välsignelse.

fram som en imponerande skuggestalt genom mörkret under stjärnorna. Långt borta på Gianicolo glimmar ett grönt, spejande öga genom natten; den nya fyren, landmärket, som ger signal ända ut till havet vid Civita Vecchia.

En fantastisk färd genom mörkret utefter svarta gator, vida platser. Nu äro vi i Borgo Nuovo. Vagnen börjar sakta farten. Trängseln blir tätare, och nu — Petersplatsen öppnar sig skum framför oss, vattenstrålarna spela spöklikt i det dämpade ljuset från kolonnaderna, inifrån basilikan lyser det. Kupolen förlorar sig mot den svartblå luften, välver sig liksom bakåt och försvinner bakom fasadens jättepelare, ju närmare man kommer.

Ett hav av människor! Redan! De posterande truppernas ansikten lysa vita i mörkret; deras grågröna uniformstogor bli ett med dunklet. Det är endast att vänta i kön, som tätnar bakom oss. Det går långsamt; inte ens steg för steg.

Då händer det plötsligt något. Ingen vet riktigt vad: »Något med kordongen!» och massan vältrar uppåt mot de låga trapp-

Ett par bilder från det Italien, vars stora intresse i dessa dagar varit påvevalet: t. v.: Dogepalatset i Venedig, t. h.: kanalpartiet framför palatset, (se art. "Klipp ur resefilmen" sid. 233.)

stegen i vild, pressande oordning. Soldaterna ropa: »Piano! Piano!» (Sakta!) Människorna skrika. Man förlorar fotfäste, lyftes och pressas på alla kanter; omöjligt att andas, överallt trycker massan på, ohyggligt, utan försyn. Lyckligtvis stå vi vid en utkant av kön. Soldaternas lugna ansikten och — så vitt de förmå — hjälpsamma rörelser underlättar ett övergående ögonblick av dödsfasa. Så lättar strömmen igen. Ovanför avskrankningen, i själva trappan, är rent av god plats.

Inne i kyrkan tätnar och tätnar människomassan. Men vi ha fått ryggen mot en av pelarne och äro i hamn. Det är sparsamt med ljus i den oändliga helgedomen, och djupt, djupt under det avlägsna takvalvet sorlar massan. Det låter som en stor skogs sorlande, när en storm är i antågande. Och hela tiden rinner strömmen av människor in genom portalen; hundraden — tusenden — tiotusenden. Femtiotusen biljetter äro utdelade! Rummet räcker till. Klockan har blivit sju. Natthimlen börjar blekna. Men inte förrän halv nio väntas processionen. Och först klockan nio förkunnar en ringning, att den satt sig igång från Cappella del Sacramento.

Det hyssjas över allt, och så gott som allt sorl tystnar. Silvertrumpeterna på musikläktaren ovanför huvudportalen smattra introduktionstonerna, och Cappella Sistinas kör stämmer upp: »Tu es Petrus!»

Långsamt, högtidligt rör sig processionen fram genom mittgången. Schweizergardet, Guardia Palatina, Guardie nobile, de olika collegernas huvudmän, monsignorer, biskoparna, kardinalerna...

Och slutligen, högt över mängdens huvuden, lyser påvens mitra och gyllene mantel, och bakom Sedia Gestatoria vaja sakta de två jättefläktarna av strutsplymer. Under den glindrande mitran synes påvens ansikte blekt och allvarligt, medan hans hand utdelar välsignelsen, lyfter sig, välsignar — lyfter sig igen, långsamt, medan han skriker fram högt över allt folket som en vision.

Alla näsdukar vifta, alla nunnor ropa: »Evvival!» Och — något för oss, nordbor, främmande — många händer applådera kyrkans nyvalde överhuvud.

Därute är det nu full dager. In genom de höga fönsterna ligger ett blekt solljus. Och just då påven bäres fram i solstrimman, som faller över hans vackra, allvarliga ansikte, märker jag, att hans kinder är blanka av tårar, medan hans läppar outtröttligt upprepa välsignelsen

Långsamt skriker processionen fram. Solljuset ligger brett och strålande över den vita gestalten på Sedia Gestatoria, över kardinalernas röda dräkter, guardie nobile's praktfulla och pitoreska kostymer, schweizarnes hjälmar.

»Tu es Petrus!»... Silvertrumpeterna smattra över den böljande människomassans huvuden, och Sedia Gestatoria saktar takten ett ögonblick i närheten av Petri staty, ty påven vill särskilt hälsa de milanesiska pilgrimerna, som samlats för att hylla sin f. d. ärkebiskop.

Så viker processionen av in i Cappella di S. Gregorio. Påven stiger ned från sin stol, och från en tron utdelar han välsignelsen till kardinalerna. Han blir iklädd mässkruden, och den påvliga ringen sättes på hans finger. Även kardinalerna ikläda sig mässkrudar och mitror.

Och åter sätter sig processionen i gång emot högaltaret. Nu bäres Sedia Gestatoria under en vit sidenbaldakin, broderad

med silver. Framför den går den påvliga ceremonimästaren. I handen bär han en lång stång av silver, upptill vidgande sig som en skål. Under vandrigen från kappellet till högaltaret tar han tre gånger — efter att ha knäböjt framför påven — en liten halmknippa ur en silverskål, som räcker honom av en monsignore, — tänker den och sjunger långsamt, vänd mot påven: »Pater sancte, sic transit gloria mundi!» Påven förefaller blekare än i början av ceremonien. Hans ansikte uttrycker djup rörelse.

Framme vid högaltaret förrättar påven mässan, assisterad av fyra kardinaler. Mässan försiggår enligt vanlig ritual, men när hostian höjes, skyldra de påvliga corpserna, och högt uppifrån kupolen vibrera åter de smattrande silverbasunerna, medan människomassorna lyssna under dödystnad.

Strax efter mässan sker kröningen vid ett podium, ordnat framför l'altare della Confessione.

Då påvliga sångarne uppstämman psalmen: Corona aurea super capus eius.

När sången är slut, intonerar il Cardinale decano bönerna för ritualen. Cardinale Lega lyfter mitran från hans huvud, och Cardinale Billot ikläder honom påvetiaran; tung, gnistrande av enorma ädelstenar. Det sker under uttalande av det latinska formuläret.

Åter skyldra påvetrupporna. Under tiden har påven rest sig upp. Hans vita dräkt och vita ansikte lysa.

Med armarna sträckta mot höjden nedkallar han välsignelsen över folket.

Ännu en gång smattra silvertrumpeterna i gnistrande durklanger, och de tusentals människorna i basilikan knäböja, medan klockorna ringa högt uppe, liksom långt borta i rymden. Ännu en gång intar Påven sin plats på Sedia Gestatoria, och taget sätter sig långsamt i rörelse tillbaka genom kyrkan, under folkets: »Evvival!»

Ute på piazza S. Pietro möter en oförglömmelig syn. Italianarne själva anse, att en liknande fenomenal människotillströmning inom de båda famnande kolonnadarmarna nedanför basilikans låga trappsteg, har denna underbara plats aldrig upplevat. Ett så samlat, väntansfullt ögonblick, en så intensiv, enig önskan hos de omkring 200,000 människor, som strömmat dit. Man vill se påven! Man vill ännu en gång höra honom välsigna Rom, Italien, hela världen!... Skall han komma?

Det är en spänning över all beskrivning i den tätt packade människomassan, men en behärskad, dämpad stämning. Knappt någon talar högt. Ett hav av ansikten, alla vända mot loggian över huvudporta-

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS

NÅGRA TANKAR, SOM KOMMIT VID genomläsandet av Tora Randals artikel: "Du skall tukta dina föräldrar."

Bevara dina barns kärlek. Dessa ord verka nästan onaturliga i de flesta människors öron — men älska verkligen alla föräldrar sina barn? Är det kanske icke så, att *alla föräldrar äro föräldrar?* Huru många personligheter ha kanske icke förkrympts i s. k. källborgerliga hem — i det fallet kanske mest kvinnobarnen. Huru uppfatta t. ex. många föräldrar ärligt husbondvälde — jo, liktydigt med tyranni. Äro sådana känslor som orättvisa och nyckfullhet bannlysta från *alla föräldrar?* Det är icke alla föräldrar, som skänka sina barn det arvet — minnet om hemmets skönhet. Hur kunna t. ex. omoraliska föräldrar begära av sina barn karaktär och kultur? Barnen kunna väl också hava rätt att få vara människor bland människor. Lika naturligt som det är, att barnen hålla hemmet för sin starkaste medelpunkt i livet, lika onaturligt skall det vara, att föräldrar icke fatta sina plikter och livets krav på dem. EN IAKTTAGARE.

len... En lång, lång, tålig väntan. Somliga ha stått här sedan 8—9 i morse nu är klockan snart 2. Klockringningen har förkunnat, att den högtidliga kröningsceremonien är över.

Och nu? Skall påven verkligen gå tillbaka till sina rum i Vatikanen, utan att lyssna till folket, som står här utanför, väntar och hoppas? Någon påstår, att en av kardinalerna, som man otydligt urskiljer bakom ett sidofönster i loggian, har gjort ett nekande tecken.

Men nej! Man ger sig inte! Detta böljande, levande, nu orörliga hav av människor, har satt sin förhoppning till detta ögonblick. Någon börjar vifta med den stora, orangevärgade entrébiljetten till S. Pietro. Andra följa exemplet. Alla de, som kommit för sent, och därför tvungits att stanna utanför, sedan portarna stängts, de, som (liksom vi) skyndat ut i tid. Orangevärgade och violetta biljetter vifta plötsligt i tiotusental från uppsträckta händer; — ett vilt fladder som av små solbelysta flaggor — åtföljt av rop på påven. En oöverskådlig, glad människomassa; entusiastisk, men inte högljudd och bråkig; envisa som barn, rörda, ivriga...

Plötsligt märker man, hur trupperna börja ordna sig på och runt om trappan. Alla Roms regementen: Infanteri, bersaglierer, artilleri, alpjägare. De ställa alla upp sig längs basilikans front.

Antligen! Långsamt öppnas glasdörrarna till den mittersta loggian, och ett enda, befriande rop från 200,000 munnar ger sig luft. Över loggians räckre bredes den stora praktfulla arazzon, som bär Pio IX:s vapen. Där komma kardinalerna i sina vita hermelinskragar över de lackröda dräkterna. Det blir stilla på piazzan. Alla hålla andan.

Så lyfta sig i fonden av den öppna loggiadörren de båda fläktarna av strutsplymer, som bäras bakom påven. Trupperna på trappan skyldra gevär under den kungliga fanfaren.

Föregången av korsbäraren träder Pius XI ut på loggian, klädd i den vita påvemanteln och tiaran på huvudet. Allt blir dödyst ett ögonblick. Så bryter det löst. Ett bedövande: »Evvival!» och tiotusental hättar och näsdukar vifta.

Med en långsam, högtidlig rörelse sträcker Pius XI ut armen och välsignar folket. Ett ögonblick stannar han kvar på altanen, ser begrundande ned över den packade människomassan och drar sig långsamt tillbaka. Kardinalerna lämna loggian en stund senare. Från terrassen utanför Vatikanen spelar musiken upp: »Il rimodel Pontefice.»

Sakta börjar människomassorna röra sig bort från S. Pietro, liksom ovilliga att lämna en plats, där de upplevat ett så stort och oförglömmeligt ögonblick.

Solen lyser: Det är vår i luften efter dagar av köld och — snö. Högt, högt uppe i den blå rymden seglar ett aeroplan, gnistrande och litet som en dagsslända i evigheten. Den jättestora Petersplatsen tömnes underbart hastigt.

Snart ligger den åter tyst i middagsljuset. Fontänerna spela sin eviga, sprudlande melodi. De väldiga stenmassorna tyckas sova.

Men uppe över raket på basilikans mittersta loggia hänger ännu som en mäktig färgfläck, ett centrum i den väldiga piazzan, den praktfulla arazzon, prydd med de påvliga insignierna.

Rom den 12 februari 1922.
ELLEN LUNDBERG-NYBLÖM.

STEINWAY & SONS

STORT LAGER I ENSAMAGENTUREN:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39

Den sparsamme

ser efter om kostymen eller klädningen är värd att kemiskt tvättas eller färgas hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem.
Svättanstalt, Göteborg

KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Obs.! Prisnedsättning. Obs.!

SANNINGEN OM TEOSOFIEN

EDV. LEHMANN

Upplysningar om teosofien

Pris kr. 1:25

TILL SALU
i alla boklädor

Diakonistyrelsens Bokförlag

...var ej ledsen, jag kommer åter
med MIZADIGS Divinale Parfym och TVÅL

Björkboms Maltextrakt

är ett utmärkt kraftnäringsmedel för barn, sjuka och konvalescenter.

Maltextrakt med kalk har särskilt visat sig lämpligt som botemedel mot eng. sjukan.

Maltextrakt med järn eller järn och kina är ett utmärkt medel vid blodbrist och allmänna svaghetstillstånd, då järn erfordras.

Obs.! Detta järnmedel är ej stoppande och ej skadligt för tänderna o. dessutom välsmakande o. hållbart. Fås på alla apotek.

Nyhet: Björkboms maltextraktkarameller i askar à 1:25 kr. Synnerligen välsmakande!

Björkboms Maltextraktfabrik är flyttad till apoteket "LEJONET" i Malmö.

Sjukvård i hemmet.

(Forts. fr. sid. 232.)

bågarna och öronen på mycket känsliga patienter. Lämpligt är att efteråt massera in något fett, t. ex. zinksalva eller lanolin.

Munhålan måste hållas noga ren, och kan ej patienten borsta sina tänder och skölja munnen, måste man hjälpa honom (henne), som Fig. 2 visar. I hemmen har man ju sällan som på bilden en peang eller pincett och kan då lika bra använda en träpinne omvirad med bomull eller gastyg. Denna doppas i ljumt vatten tillsatt med något uppfriskande munvatten och därmed rengöras tänder och munhåla.

Spruckna läppar skötas med penslingar av en lösning bestående av 2 delar borsyrelösning, 1 del glycerin och några droppar citronsaft eller boraxglycerin, som fås på apotek.

Kamningen kan ibland vara ett besvärligt kapitel i den sjukes toalett, isynnerhet om man får hand om en patient, som legat några dagar och varit för klen och trött att reda ut sitt hår. I ett sådant fall är det omöjligt att kamma ut håret, innan man först delat av det i länkar, som med en strumpsticka försiktigt retts ut, nedifrån och uppåt. Först då detta är gjort kan man kamma eller borsta håret och delar det sedan i 2 delar med en bena från pannan till nacken. Man flätar det sedan i två flätor och börjar då alltid flätningen framför örat, som Fig. 3 visar. Detta göres för att intet tryck av flätan skall kännas i nacken, vare sig man fäster upp flätorna över hjässan eller låter dem hänga. Naturligtvis glömmar man ej lägga en handduk under huvudet och ser noga efter att inga hårstrån komma i sängen.

Behöver den sjuke bäcken, måste detta alltid först uppvärmas med varmt vatten, innan det användes. Man bör också alltid placera en liten kudde under korsryggen, så att ställningen blir så litet plågsam som möjligt.

Patientens toalett kan nu anses avslutad och man lyfter honom (henne) på en soffa eller annans säng, medan ombäddningen göres. Då patienten kommit tillbaka i sin bädd, kan man städa rummet. Tyvärr tillåter ej utrymmet den utförlighet, som vore nödvändig vid beskrivningen härav, utan endast de viktigaste grundreglerna kunna nämnas. Man aktar sig noga att vare sig med torrsopning eller torrdamning endast virvla upp befintligt damm utan att därigenom kunna avlägsna det. Endast genom fuktiga damm- och golvtrasor kan dammet bindas och oskadliggöras. Vid vådringen, som bör göras ett par gånger om dagen, får man sjukrummet utluftat på ojämförligt mycket kortare tid genom korsdrag, än genom att endast öppna fönstret. Det säger sig själv, att patienten skall vara väl övertäckt under den tid vådringen pågår och även en stund efter sedan man stängt fönstret. Då rummet är städat, vädrat och vid behov eldat, får patienten sin första måltid. Man måste då tillse, att den sjuke får en så lämplig ställning som möjligt med huvudet högt, då detta underlättar sväljandet. Matningen bör ske från patientens högra sida och göres mycket lugnt, så att den sjuke hinner svälja innan nästa sked bjudes honom. Såväl sked som kopp och glas få endast vara fyllda till hälften. Huvudet stödes alltid som Fig. 4 visar, då den sjuka skall dricka. Måltiderna böra om möjligt intagas på bestämda tider och inga matrester få läm-

Tänk på Blomsterfonden!

Stockholm.

Riks & Allm. tel.: Namnanrop Blomsterfonden.

GAHNS

SPECIALITET:

1) Gahns äkta ASEPTIN-TVÅL.

Dryg, välgörande för huden. Lämpligaste "familjetvål."

2) Gahns äkta BORAX-BENZOE-TVÅL

(Mot finnar, pormask o. oren hy.)

Beredd af finaste ingredienser i samråd m. framstående hudläkare.

Under rubr. "Hudens vård" läses i Iduns "Hjälpreda för Hemmet":

"Bland alla de medel, som rekommenderas för bevarande eller förbättrande af hy, anses boraxbenzoe såsom det bästa. Mot finnar och oren hy är bästa medlet en längre tids begagnande af boraxbenzoe-tvål..."

TVÅLAR

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad endast
Konfekt 5kr.
Marmelad per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & CO

Gyllenhammars

UNDERBARA
HAVRE-MUST
Stärker aptiten, ökar arbetslusten.
För åldringar, vuxna och barn.

DET FINNES EN
Dryck som är närande,
dryg och billig samt omtyck
av alla — Thule Cacao.

THULE

CACAO

PARAMINT

PASTILLER

FÖRORDAS AV LÄKARE.

vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.

SÄLJAS ÖVERALLT

A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv

The Banana Company A.-B.
Norrländsgatan 16 - Stockholm.

Av SANGALLA, the
rekommendera vi våra kända märken
"PEKOE SOUCHONG"
"IMPERIAL", "ORDINARY"
i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Låt ej
bedraga Er

att använda skarpa och frätande tvätt-
medel. Tomtens välkända Tvättpulver
är oskadligt för tvätten, men ger vid
användning bästa resultat.

**Elektriska
BAK- & STEKUGNAR**

Bekväma, praktiska, hållbara, i kombination med s. k. dubbelkokplattor utgöra de en billig o. särskilt för mindre hushåll lämpad köksutrustning. Lämna ett oöverträffat bakningsresultat.

**ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM**

**VICTORIAS
LAVENDEL TVÅL**
FÖRNÄMSTA I SVERIGE

nas kvar i sjukrummet, som bör vädras, åtminstone efter middagsmålet.

Aftontemperaturen skall alltid tagas mellan 5—7 e. m. Kvällsskötningen brukar i de flesta fall vara en lindrigare upprepning av morgontoaletten, då emellertid minst av allt smörjningen får överhoppas. Nattbäddningen brukar vara tillräckligt grundlig, om man skakar kuddarna och drager slutlakanet, som förut beskrivits. Sedan man flyttat ut alla doftande blommor, vädrat, ställt nattduksbordet, så att patienten kommer åt vad han (hon) behöver och därvid först och främst en ringklocka eller ersättning därför (ett glas och en tesked), lämnar man den sjuke i ro för natten.

Kvinnoyrken.

(Forts. fr. sid. 236.)

arbetets välsignelse förkunnas av mattlager-
skan som ses avbildad på sidan 236.

— Jag är aldrig så lycklig, säger den lilla brodösen med blänkande ögon, som då jag har högar med arbete, så att jag knappt vet hur jag skall hinna allt.

Och då ter sig hennes arbete för en utomstående ganska enformigt: hon skall laga små malhål i äkta kelims, med oändlig möda och stort tålmod sy stygn på stygn för att fylla revor i de gamla äkta mattorna. För henne själv är ett kitsligt hål som ett spännande äventyr, och hon kastar sig över det med liv och lust.

Brodöser med matlagning som specialitet — ett krävande yrke, som fordrar textil utbildning — kunna numera räkna på fast avlönade platser. N. K. sysselsätter således ständigt två brodöser i sin matthall.

Ett kvinnoyrke, som uppstått under de allra sista åren i samband med konfektionsaffärernas oerhörda utveckling, är yrkesmannekängens. Stockholm har nu en liten kår på 10 — tio — fast avlönade mannekänger, som ha till uppgift att på sina välvuxna figurer visa konfektionsaffärens kunder »le dernier cri» från Paris, Berlin och förmodligen oftast — Wien. Mannekängens meriter ligga ju i hennes utseende, och en verkligt vacker mannekäng kan räkna på en månadslön av 400 kronor med tjänstgöring 9—6 och en timmes lunch. En del affärer använda tillfälliga mannekänger, mest unga damer från teatrarna, som för en uppvisning på några timmar erhålla en ersättning av 50—100 kronor. Det åligger då dessa mannekänger att själva bestå sig med skor, silkesstrumpor och dessouser.

När man talar om mannekänger, kommer man lätt in på kapitlet yrkesprägel. Dessa damer, som ha till yrke att i timal med vaggande höfter och stereotypa armrörelser exponera vackra kläder, en medelpunkt för nyfikna och intresserade blickar, få mycket lätt sin speciella yrkesprägel: de se även utanför yrket utmanande ut i sin välklädda elegans, de posera alltid, även då de äro lediga. Ett lysande undantag från regeln är bl. a. den vackra unga damen, som på Iduns första sida uppbar en praktfull 500-kronorsklänning och som vad det mjuka behagliga sättet angår lika väl kunde vara en mild barmhärtighetssystemer i stället för en prästinna i modets värld.

Från mannekänger, som — indirekt — plocka kunder, är det ett tufft till fågel-plockerskan. De skickliga plockerskorna äro inte lätta att leta upp. Mest finner man dem bland vilthandlarnas döttrar nere i staden mellan broarna eller i Uppsala — kanske äro de en reminiscens från Distingmarknadens dagar! — ty man måste ha levat hela sitt liv bland fågel och fjäder för att kunna plocka med verklig rutin. Om man här skulle tala om en yrkesprägel, skulle det vara den att plockerskorna bli lika rappa i tungan som i fingrarna!

**GUMMANS
Tvättpulver**

-de ä'
ändå de'
bästa.

Kalmar Vapen,
Högsta kvalitet kärnmjöl
Kalmar Ångvarns A.-B.

CAP
Ätchoklader
utmärkt goda

**JÄGERS
DOPPVÄRMARE**

**VITRUMS
FERROL**

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

**NYA UTROT-
NINGSMEDEL**

för rättut komma då och då i marknaden, men detta inverkar icke så mycket, ty "Rättut" är och förblir bäst! skriver en av våra största kunder.

Pris pr pkt kr. 1.25.
**BERNER & ZETTERSTRÖM,
Göteborg D.**

Säljes å apotek, färg- och kemikaliefärer samt specieraffärer på landet.

**Tänk alltid på
NORMANS**
vid behov av Glas och Porslin.
Tegnérsgatan 23. — Odengatan 41.

Efter influensa

Ferrin

Bästa Järnmedel

Utmärkt stärkande.

De enklaste — de bästa

Regina

Förnämsta märke för
vantar och
strumpor.

Finnes i varje
välsorterad manu-
faktur-, tricot- och
kortvaruaffär.

LYONS

THE

är alltid bäst.

I parti hos:
Aktiebolaget AHLBERG & BRENNER
Stockholm.

I minut hos:
John Wikander, Kungsg. 53, Sthlm, Her-
man Winberg, Styrmansgatan 8, Sthlm.

**Duktyger - Handdukar
Vita vävnader**

till fabrikspriser

Almedahls Förs.-Magasin
OBS! 55 Kungsgatan 55. OBS!
G Ö T E B O R G

När Ni uttryckligen
begär

Chesebrough's Vaseline

(uttalas Tjehsbro's)

får Ni den originalprodukt,
som ursprungligen erhöill
beteckningen "vaselin".
Allt annat är efterapningar och
kan vara skadligt.

Chesebrough's Vaseline

fås endast i originalför-
packning: askar, tuber
och glas med detta varu-
märke:

Bland de tolv yrken, Idun här visat
i bild, överväga de praktiska i antalet, och
denna händelse ser ut som en tanke. De
intellektuella yrkena med sin långa utbild-
ningstid äro ju relativt icke så väl avlönade
som de praktiska. Ett mindre känt men
väl avlönat kvinnoarbete, som kan inbrin-
ga flera hundra kr. i månaden och kan
utföras i hemmet, är t. ex. att överkläda
sidenskor. En sak är säker: i denna be-
synnerliga övergångsperiod till en — som
vi hoppas — bättre tid bör man avråda unga
flickor, som inte tydligt bära geniets te-
cken på sin panna från att ägna sig åt lit-
teratur eller konst. Nu, när nästan bara
bankirer ha råd att skriva böcker, är det
bestämt mer lönande att klä skor i siden
än att kläda tankar i ord. BABA.

Iduns hushållssida.

(Forts. fr. sid. 235.)

(helst rökt) eller ock metvurst, ¼ riven muskot-
nöt, salt. — Till garnering: 1 hekto katrinplommon
sönder- och sammankokta med 1½ hekto ringäpplen.

Potatisen råskalas nätt, kokas och drives genom
purésikt. Från brödet fränskåres kanterna, vilka
skåras i tärningar. Dessa brynes i fett tillika med
det tärningskurna fläsket, varefter blandningen får
stå och kallna i stekpannan. — Till den nu kalla
potatisen blandas de vispade äggen, det rivna brö-
det, (hela vetelängden) och kryddorna. Mjöllet till-
sättes och av massan göras klumpar, i vilka en
fördjupning göres, som fylls med helt litet av de
stekta bröd- och fläsktärningarna tillika med helt
litet av det nu stelnade stekflottet. Klimparne upp-
läggs med hälslev på varmt fat och serveras över
slagna med litet brynt smör eller fläskflott, för så
vida man ej har några fläsktärningar kvar. An-
rättningen garneras med varmt mos av de urkär-
nade kokta katrinplommonen och de sönderkokta
ringäpplena.

Salt sill à la finesse (för 6 pers.). 3—4 st. vackra
sillar, omkring 1¼kg. Färs: 2 skivor vitt bröd, 1
msk smör, 4 ansjovisar, 1 hårdkokt ägg, 1 msk. fin-
hackad lök, brynt i smöret, 1 msk. hackad persilja,
helt litet vitpeppar, 1—2 msk. grädde. — Till fatet
eller formen: 1½ msk. smör, 3 msk. stötbröd.

Sillarne flås, urtagas och ryggen jämte småben
urtagas. Varje sill delas i två filéer och få ligga
i vatten 10—12 tim. varunder vattnet en gång om-
bytes. Filéerna få ligga inklappade i en duk med-
an fyllningen beredes. Denna tillagas av de i
litet mjölk uppblöta brödsnivorna, vilka utrörs
med de rensade, ytterst fint hackade ansjovisarne,
den passerade äggulan, den finhackade vitan, löken
och persiljan samt behövlig vitpeppar eller paprika.
Färsen arbetas tills den är smidig och tillsättes med
helt litet grädde samt smöret som är kvar sedan
löken bryntes, och får ej vara för lös. Den utbredes
tunnt på inre sidan av varje filé, och hoprullas
uppföran och ned i rullader. Dessa läggs tätt
bredvid varandra på ett smörbestruket elffast fat
eller i en dito låda och bestros med stötbröd.
Resten av smöret fördelas i flockar över rullader-
na, och fatet införes i god ugnsvärme och får stå
tills rulladerna äro vackert bruna, eller omkring 20
min. Om så önskas slås mot slutet av stekningen
litet gräddmjölk i formen, men detta är obehövt.

Hachépudding. Omkring ¾ hekto benfria rester
av kokt eller stekt kött (här resterna av kalvste-
ken), 1½—1¾ dcl. finstött stötbröd, 6—7 dcl.
mjölk, 3 ägg (eller 2 stora), 1 dcl. smält smör (nä-
got mindre om köttet är fett), 1 liten finhackad
salt- eller ättikgurka, 1 liten msk. brynt portg. lök,
salt, vitpeppar.

Köttresterna (även det feta, kanter etc. medtages
— hackas mycket fint men få ej malas. Mjölk
uppkokas och slås över stötbrödet, och när bröd-
massan är avsvälvad nedrörs äggulorna, tillika med
löken, gurkan, det smälta växtmargarinet (eller
smöret), och köttet. Blandningen avsmakas med
kryddor. Sist nedskåras de till hårt skum slagna
äggvitorna, och massan slås i en smord och bröd-
bestrodd form, som ej får fyllas mer än till ¾
av sin höjd. Formen förses med lock eller över-
bindes med smörpapper, och puddingen gräddas i
vattenbad omkring 1½ tim. Uppstjälpes och ser-
veras varm.

(Forts. fr. sid. 234.)

den franska champagnedryck ur den offenbachska
källaren, som serveras inom operamurarna, är så
grell, att sammanställningen ej bort komma i fråga.
Innan publiken övervunnit kopparslagarne efter
Plutos fest kan den ej anamma allvaret i den
högre tondiktningen.

En skön wienska, fröken *Margarete Wit*, har spe-
lat en pianokonsert av ryssen *Rachnianinoff* på
Konsertföreningen. Hennes pianistiska talang kund-
de fullt tävla med henes fägring. ARIEL.

Kylan och huden

En crème, som omedelbart
efter ingnidningen absorberas
av huden, som gör den mjuk
och smidig och i stånd att
förundransvärt väl uthärda
väder och vind är F. Pauli's
äkta Liljemjölkcrème. Be-
vara därför Eder hy och gör
den vit och vacker med

F. Pauli's äkta
LILJEMJÖLK-CRÈME

Då alla husmödrar erkänna att ZENITH'S EXTRA VÄXT

förtjänar hedersplatsen som
finaste hushållsmör bör
det aldrig saknas i något hem.

Späda barn böra erhålla

en näring, som utvecklar hela barnorganismen och be-
varar dess fulla hälsa. En snart 30-årig erfarenhet har
visat, att intet näringsmedel bättre motsvarar dessa
fordringar än

Nestlé's Barnmjöl

Det är ett pulver, berett av den renaste alpmjöl,
finpreparerade veteskorpar och socker. Varje moder
kan med detta medel bereda sitt barn en ren o. närande
soppa utan att behöva utsätta det för användandet av
den ofta nog tvivelaktiga vanliga handelsmjölken.

TVÄTTA HEMMA

MED

«ELEKTRA»

Den moderna
husmoderns tvätthjälp
Förtärr 100kg tvätt pr dag
för en totalkostnad av
högst 15 öre pr kg

«ELEKTRA»

Levereras komplett med elekt
risk motor samt med eller
utan vridmaskin i olika
storlekar från kr 355-

DEMONSTRERAS I
VÅR UTSTÄLLNING

Vasagatan 40
Stockholm

RIKSTELEF
9991

SJÖSTEDT & Co

STHLMSTEL.
15391

VIKINGABALK

Trotsigt bröst mot bröst, vad också hända mände,
vise du din kraft i hämnd och tuktan
och vid strid och envig som en man du stände
ständigt fri från tadel och från fruktan.

Viking skokräm bruke du som dina fäder,
om vars storhet sagnen evigt talar
att med blanka skor och vapen in du träder
till de lyckliga i Valhalls salar.

Rydbergs Blandning Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig [arom.]

PERCY F. LUCK & Co.

Syster Ellas Salva

Varje Kväll innan man lägger sig bör man ingnida såväl händer som ansikte med Syster Ellas Salva så även varje morgon efter tvättningen.

Vid en tids behandling med Syster Ellas Salva kan man vara säker på att få en fulländat vacker, vit och fin hy.

Finnes hos alla Apotek, Sjukvårds-Parfym-, Färg- och välsorterade Specialhandlare.

Pris pr burk kr. 2.-

A.-B. PARFUMERIE LOUISE, Stockholm.

Agria

EXTRA VÄXT

Agria Margarin

A.-B. AGRIA MARGARINFABRIK, STOCKHOLM

EN VÄLKOMMEN NYHET

för dem som önska en angenäm och ekonomisk uppvärmning av sin våning eller villa är den patenterade värmeledningsspisens Malcus. Med denna, som till storlekt och utseende liknar våra vanliga kokspisar, men har en varmvattenpanna inbyggd bakom eldstaden, kan man nämligen andorra centralvärmeledning i sin våning och uppvärma densamma medelst den överflöppsvärme som vid en vanlig spis eljest skulle avgå genom skorstenen.

I en vanlig kokspis tillgodogöras av uppeldat bränsle endast omkring 10 procent, resten går förlorad genom skorstenen. Med Malcus-spisen tillvaratagas 65 procent av tillfört bränsle, enligt vad provningar, företagna av Södra Sveriges ångpanneförening, utvisa. Spisarna, som äro gediget utförda och ha prydligt utseende, föras i marknaden av aktiebolaget Malcus Holmquist i Halmstad.

LÄSARINNORNAS SPALT

Signaturerna Förhoppningsfull 26 år, Obotlig, Rådvill landsortsflicka, Ty. C. Lidande, A. L. 56, Livsintresse, T. H.—D.L., Landsortsfru, och E. A. ha personligt svar att avhämta.

FRÅGOR.

Ung fru frågar härmed om det finnes någon av Iduns läsarinna som ville hjälpa henne att få något arbete med vävning. Kunnig i enklare vävnader, gardiner, daldräli samt konstvävda mattor. På grund av de tryckta tiderna måste jag bidra till familjens underhåll. Men var skall jag erhålla arbete? Vore mycket tacksam om någon ville anlita min hjälp och skaffa mig arbete. Min adress har Idun.

Dal-Anna.

Ville så gärna fråga i Idun, om någon ville vara vänlig upplysa mig om huru och var man fördelaktigast kunde få sälja Anna Maria Lenngréns skrifter med teckningar och ordförklaringar o. historiska uppgifter av Joh. Gabr. Carlen jämte musik, tryckt 1857. 6:te upplagan.

"Tyst nöd".

Kan någon av Iduns läsekrets uppge någon mindre stad eller stationssamhälle, passande att öppna en mode- och sybehörsaffär i, där det ej finnes allt för stor konkurrens.

Tacksam för svar. *"Tilly".*

Jag har funderat på om möjligen någon av Idunläsarna kan giva mig upplysning om, var jag i Tyskland skulle i vår eller till sommaren kunna få behandling för min reumatiska värk. Jag har ej råd att ligga vid någon svensk badort utan enda sättet att få bot för mitt onda vore, om jag under nuvarande valutaförhållanden kunde få bad och massage vid någon tysk sådan. Men som jag kan tyska endast helt lite, har läst språket 1/2 år någon timma i veckan, så är det kanske för vanskligt att resa ut alldeles ensam. Någon som vill göra sällskap och som är språkkunnig känner jag ej. Tacksam för ett råd är

A. R. M.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga. Finnes någon av Iduns läsarinna som kan ge mig uppgift på hur man kan själv förfärdiga ett s. k. slädnät. Hur stort skall det vara för en enbetsläde. Jag undrar om man inte skulle kunna virka ett sådant. Eller om det skulle färdig-

köpas, var kan man för ett skapligt pris komma över ett sådant.

Mångårig prenumerant.

Svar. I allmänhet sammansätts slädnät av dekorativa, tämligen glest virkade stjärnor av blekt, grovt och ganska fast tvinnat bomullsgarn. Åtta-trådigt torde vara det lämpligaste numret. Stjärnorna hopsätts så att de bilda ej för djupa uddar runt kanten av slädnätet, varvid en tofs av garnet sättes i varje udd. Utmärkt vackra slädnät äro knutna sådana i vanlig enkel knyting med små korta, täta tofsar på jämna mellanrum, eller i var tredje eller fjärde ruta. Tofsarna sättas givetvis, när nätet är färdigknytt.

Fråga. Vore Idun tacksam för upplysning om vilka sysslor ett tekniskt biträde å apotek har, då min nittonåriga dotter gärna önskar sådan anställning. Samt hur stor begynnelselönen hon kunde betinga sig, då hon är van vid husligt arbete på landet, och innehar goda betyg från åttakl. läroverk.

Mångårig prenumerant.

Svar. Vi besvara Eder sista fråga först i det vi bedja att få upplysa om, att under de första månaderna brukar i allmänhet ej alls någon avlöning givas åt en nybörjare på apoteksbanan. Man får helt enkelt vara glad och tacksam att man lyckats komma in på ett apotek, och får ej fordra, att apotekaren eller hans av honom avlönade personal, skall betalas för att lära in en nybörjare i alla de hundratals färdigheter som på ett apotek förekomma! För övriga upplysningar i facket kan Ni med visshet om ett upprättligt svar förfråga Eder hos en apoteksverksamhet.

Fråga. Vid gratinering av gädda eller gös kokas väl fisken först? Kan den kanske kokas dagen före? Hur mycket fisk beräknas pr person? Hur skall jag bäst kunna akta nysilverfat då de stå i ugnen? Vore tacksam för beskrivning på en god stuvning att vid gratineringen slå över fisken.

Så ville jag gärna ha ett par förslag på mellanrätter, lämpliga att servera mellan fisk och kött.

Prenumerant sedan 15 år.

Svar. 1) Om Ni noga studerat Iduns hushållssida nr 5 detta år, så får Ni en utförlig beskrivning å två olika sätt att gratinera fisk. Den ena — med förut kokt fisk — benämnes "Kolja å la Idun"; den andra, med okokt fisk kallas "Gratin på vitling". Givetvis utsluter ej dessa särskilda anrättningar, att ej vilken annan fisk som helst kan användas. Man har blott att iakttaga, att när kokt fisk användes, alla ben måste förut vara borttagna och vid det andra slaget av gratinering så gott som alla, helst även här alla om det låter sig göra.

2) Nysilverfat bruka inte taga någon skada av att stå i ugnen; det är mest av reppningen av resp. sked och gaffel vid serveringen som de fara illa, för att inte säga vid den därpå följande dukningen. Av ägg eller av anrättningar däri med flera ägg bliva silverfaten mörkfläckiga, men dessa fula fläckar försvinna hastigt när faten gnidas med vanligt polerpulver.

3) Vad angår förslag för lämpliga mellanrätter mellan fisk och kött, så äro dylika något som numera är så gott som fullständigt bortlagt. Däremot kan ännu någon gång en mellanrätt förekomma efter kött (eller fågelrätten) och blir detta då oftast en grönrätt. Av sådana finnes en mångfald att välja på, av vilka ett urval snart skall inflyta på Iduns Hushållssida. — Här skall endast nämnas ett par: färsk eller konserverad sparris, denna senare gärna liggande på en tunn extra fin, förut gräddad äggstam-

Kameror och alla slag Foto-artiklar

BEGÄR VÅR KATALOG N° 14!
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

Perenna Växter

100 st. i 50 vackra sorter, värt val, med namn Kr. 25:—
50 st. i 25 vackra sorter, värt val, med namn Kr. 15:—
25 st. i 13 vackra sorter, värt val, med namn Kr. 10:—

Stam-, Thea- och Remontantror nya sorter, kraftiga exemplar billigast från

Linköpings Trädgårdsförening Rikstel. 1549 Katalog gratis o. franko

SOLO-KAFFE från AB. MALMÖ KAFFE KOMPANI ÅR DET BÄSTA JÄGARKAFFET

MAN SKALL AKTA SINA KLÄDER OCH HÄNDER JAG TVÄTTAR SJÄLV MEN ENDAST MED MERKURTVÄL

MERKURTVÄL VIOLA GÖTEBORG

Hermes stålskiftnycklar. Svenskt material. Svenskt arbete. Enda velocipedskiftnyckel i marknaden med helmsidd löpare.

A/B NYMANS VERKSTÄDER UPPSALA.

Musikinstrument strängar och tillbehör köpes bäst och billigast uti Gottfr. Johanssons Musikaffär, 78 Västerlånggatan Stockholm. Ill. prisurant gratis och franco.

PERUKMAKARE SVEN ELFTMAN Alb. G. Fahlstedts Eftr. NYTORGSG. 21 B. - STOCKHOLM. Fullständig Perukmakeriörelse. Specialité: Konstnärligt utförda Damperuker för dagligt bruk. Allm. Tel. 374!

HÖGEFFEKTIVA VÄRMELEDNINGSSPISAR WOCO BORÅS Begär offert!

DET NUMERA FIVETEMJÖLET ÄR

CHRISTIANSTAD GÖTEBORG KRISTALL-PATENT

**DEN
VERKLIGE
KÄNNAREN
VÄLJER**

VINOLIA

För Passionstiden!

UNDER KORSET SKUGGA. Passionspredikningar av Hovpredikanten Fr. Hammarsten. Andra uppl. Häft. 2: 50, välskt band 4: 50, kloth. 4: 50.

DEN KORSAFÄSTE. Passionspredikningar av G. E. Beskow. Tredje uppl. Häft. 2 kr., v. b. 3: 50, kloth. 3: 50.

DEN LIDANDE KRISTUS av F. W. Krummacher. Tredje uppl., ny övers. Häft. 4 kr., v. b. 6 kr., halvfr. band 7 kr.

PASSIONSBETRAKTELSE efter C. O. Rosenius. Minnen från Betlehemskyrkan i Stockholm passionstiden 1861 och 1862. Andra uppl. Inb. i välskt band 2 kr., kloth. 2: 25.

DET ÄR FULLKOMMAT! Av T. G. B. Fjärde uppl. Häft. 75 öre, bund. 1: 50.

VID KORSET OCH GRAVEN. Korsta passionsbetraktelser för var dag i fastan, samlade i flera framstående lärars skrifter, såsom Arndts, Beskows, Emanuelssons, Krummachers, Langbeins, Luthers, Rosenius m. fl. Andra uppl. Kloth. 1: 50.

JESU BLOD. Av William Reid. Attonde bearbetade uppl. Häft. 1: 20.

DE TRE KORSEN. Av C. H. Mac Intosh. Andra uppl. Häft. 25 öre.

JESUS KRISTUS OCH HONOM KORSAFAST. Av Ad. Saphir. Föreläsningar över 1 Kor. 2 kap. Andra uppl. Häft. 1 kr., kart. 1: 75, kloth. 2: 50.

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Exp., Stockholm 3: 5

FABRIK EN IDOL GILSLAVED

Alltid lika fräuche och ungdomlig -Ja, crème amoureuse o Idols övriga skönhetsmedel ha er förunderlig verkan.

Aven direkt från fabriken.

En säker inkomst

erhålla alla, som köpa våra patenterade automatiska snabbstickningsmaskin **FAVORIT**. Maskinen kan tjäna in på två månader. Begär villkor och prospekt, som sändes mot ett 20 öres frimärke. Redbara manliga och kvinnliga agenter antagas. På förekomsten anledning få vi fästa ärade spekulanters uppmärksamhet på, att **FAVORIT** stickmaskiner äro att förväxla med andra mindervärdiga utländska rundstickningsmaskiner.

A. B. HEMMASKINER
Kungsgatan 7, Stockholm. Avd. 7.

ning och överslagen med musslinsås — sparrisen nämligen —, helkokta jordärtskockor med rört smör, i buljong kokta selleriskivor som sedan beläggas med stuvad svamp; hel kokt, jämn purjolök med rört smör m. fl. dylika anrättningar.

Fråga: En medelålders änka, ägare av medelstor lantgård i naturskön trakt, frågar om det kan anses lönande att anordna ett vilohem för nervsvaga eller eljest klena personer. Utrymmen äro stora och gårdens produkter skulle komma till god användning. Hur stor avgift kan beräknas pr person och månad? Fordras sjuksköterska och i så fall vore väl bäst, om kompanjonskap kunde ingås. Tacksam för svar till "Skånsk husmor."

Svar: Att vilohem för nervsvaga och klena personer äro välbehöfliga och ha en stor uppgift att fylla, därom råder intet tvivel. Men de måste vara vad man i ordets bästa bemärkelse menar med *goda*, ej endast vad mat, naturskönhet och utrymme beträffar! Då Eder fråga tyckes så gott som uteslutande röra sig om huruvida öppnandet av ett dylikt hem skulle för Er bliva av ekonomisk nytta, ha vi velat påpeka att människorna — och särskilt nervsjuka — ej leva av bröd allenast! Särskilt nervsjuka behöva särskild om och kärleksfull vård, och den som öppnar sitt hem för dessa olyckliga personer, måste äga både tålmod, ömhet och takt, tillika med en mild, men fast säkerhet och beständighet i uppträdandet. Och så en sak! — Alla nervsjuka och klena äro *icke* rika, så att vänta sig någon större vinst på ett dylikt sjukhem går numera ej. Man får vara glad om affärerna gå ihop och lämna ett helt ringa överskott; sedan får det vara nog med den inre tillfredsställelsen att man i sin ringa mån gjort sin plikt mot en bråkdel av mänskligheten. Och det är vackert så!

Fråga: Vore mycket tacksam om någon godhetsfullt ville med det snaraste giva ett par förslag (rätterna) till en supé för 15 pers. sittande bord

Vän av Idun sedan 15 år tillbaka.
Svar: Här förslag n:o 1, litet gammaldags, men trevligt n. b. blott i de fall då man ätit tidig middag: Smör, bröd, ost, delikatessill eller inlagd sill och potatis, ett par säs emellan kontrasterande omeletter (en med fyllning av t. ex. svampstuvning; den andra med stuvad, inlagd hummer), och om Ni så önskar ännu ett par smårätter — t. ex. njursauté, helstekt fylld lök m. fl. dylika anrättningar. Därefter följer så den egentliga huvudrätten som kan utgöras av stekt fågel med brynt potatis, gurka, gelé o. d.; eller också en blandad kötträtt, t. ex. kokt rimmad tunga och lammkotletter med gröna små ärter, morötter, blomkål eller vad annat man har att tillgå. Efter kötträtten kommer så desserten, och här finnes massor av kalla — eller någon gång varma — efterrätter att välja på, som t. ex. ananas, apelsin, och liknande kalla puddingar vilka äro lätta att bereda i hemmet eller glacepudding, parfait, marängsuisse, vilka kunna beställas hos konditorn, om man ej skulle våga sig på den ej vidare svåra konsten att göra dessa själv. Efter desserten följer så ett gott och starkt kaffe serverat i små koppar.

Förslag n:o 2 är modernare och betydligt enklare men i allmänhet mera omtyckt än det förra. Även här tänkes te och frukt, vatten etc. ha föregått supén. Denna utgöras av färdigbredda goda smörgåsar, tre stycken placerade på en assiette vid sidan om kuvertet. (T. ex. en smörgås med rökt lax eller rökt

äl, en med kallt kött, tunga eller skinka och en med ost.) Vidare bjudes på någon lätt fiskrätt, t. ex. fisk-sufflé, en fisk- eller hummersallad, en stuvning i snäckor e. d. Sedan kommer en kall eller varm kötträtt, t. ex. kall kokt skinka i gelé med legymer, fina kotletter eller chateaubriands e. d. och till slut om så önskas en lätt efterrätt, någon kall pudding av liknande slag som ovan är nämnt eller också helt enkelt någon kompott. Efter supén följer även här gärna kaffe.

Fråga: För några år sedan syntes i alla tidningar en annons från Amerika vari en svensk kvinna, Margreta Andersson eller något dylikt namn, sade sig kunna bota drinkare. Kan någon giva upplysning om hennes nuvarande adress eller hennes metoder.

En drinkares hustru.
Svar: Sedan flera år tillbaka har en annons varit synlig såväl i svenska som amerikanska tidningar, vari den av Eder omnämnda personen utlovat snar bättring för personer hänfallna till dryckenskapslasten. Annonser har, oss veterligt, ej varit synliga på ett par år, varföre det är att antaga, att personen i fråga slutat sitt geschäft. Varom icke, och skulle någon av Iduns läsare beakta dessa rader, vore önskvärdt få en upplysning, särskilt om mot förmodan denne någon hade sig något bekant i saken om detta geschäft, som ju verkar miss-tänt.

Fråga: Undrar var man kan få låna eller köpa uppritade mönster till vadderade sängtäckten. Tacksam för svar är Margit.

Svar: Vi ha oss ej bekant att det finnes i handeln mönster för täckstickning. Men väl veta vi, att de vackraste sådana göra vederbörande arbeterskor själva, i det att de av styvt papper eller tunn papp klippa ut lämpliga fönsterfigurer och så med krita rita efter dessa. Först drages, eller beräknas border av raka streck — eller också en svagt ornamenterad bård, och sedan utlägges och utmärkas de olika figurerna och uppritas. Då under arbetets gång ritningen antagligen blir suddig eller nästan utplånad, är bäst att med några stygn utmärka där resp. figur skall ha sin plats, och sedan omedelbart före dennas stickning rita upp den. — Lämpliga mönsterfigurer äro starkt flikade blad, stilerade bladkransar och blommor, den dekorativa s. k. "franska liljan" m. m.

BREVLÅDA.
Tacksam Idunvån sätter alldeles för stor tillit till Iduns för-måga och hjälpsamhet. Vi kunna med bästa vilja i världen ej förhjälpa Er till att skaffa Eder fästman en anställning, så Ni som lycklig ung fru snart kan få träda in i eget hem. Det blir nog för Er, som för så många andra, att bevärna sig med tålmod och se tiden an. — Och för övrigt: med alla de många och stora kuskaper och för övrigt av Edert långa och ingående brev att döma många andra utomordentliga förtjänster och dygder Er fästman besitter, torde han nog själv vara rätte mannen att själv skaffa sig en plats!

Mor Annika. Frågor berörande så intima förhållanden kunna ej införas i Idun. Här torde Ni ha behov av först och främst en läkare, och sedan om förhållandena inte vänder sig till det bättre, till en jurist.

Fästmö. I Iduns provkök giv-es inga kurser utan endast demonstrationer i olika grenar tillhörande matlagning, bakning o. d. Ibland anordnas "samtalskurser" i olika ämnen, samtidigt som någon approving för sigsiggår ett enkelt preparat. Ingen avgift, varken för åskådare eller utställare, alltsammans är kostnadsfritt.

NYHETER
FRANSK FOULARD
J. F. HOLTZ

H. M. DROTTNINGENS HOF-LEVERANTÖR

BRUNKEBERGSTORG 5 - STOCKHOLM

Den verkliga orsaken

till att många fruar ännu i dag föredraga t. o. m. dåligt smör framför gott margarin ligger varken i smöret eller i margarinet. Den ligger i en lika oriktig som seglivad föreställning, härrörande från en svunnen tid, då margarinet ännu icke hade hunnit fram till sin kvalitativa jämbördighet med smöret. All detta senare nu är fallet bevisas på ett förbluffande sätt om man gör ett försök med

MUSTAD'S
"BÄSTA-VÄXT"

GIFT ER ALDRIG

förrän Ni gjort ett besök hos

BRÖDERNE LJUNGGREN
MÖBLER, MATTOR & GARDINER

Adolf Fredr. Kyrkog. 7, Stockholm

Varuhuset Vollmers-Meeths
GÖTEBORG

Jumper-Garn

2-tr. helyllegarn för stickning och virkning av Jumpers, Scarvers etc.

Ett 40-tal moderna färger.

Bunt à 100 gr. Kr. 1: 75
Docka à 10 gr. » 0: 18

Färgprover på begäran.

Till landsorten mot post-förskott + porto.

KINAMAGASINET

specialaffär för Kinesiska varor: Handvävda Siden, vita och randiga Tvätt-siden, Råsidan 3: — mtr., Textilier, antikt porslin m. m. Obs! Äkta varor extra låga priser. **HANDKNUTNA MATTOR** nu inkomna från Svenska Kinamissionens Industriskola i Hoyanghsien. Vackra, outslitliga, prisbilliga. Beställningar utföras i alla storlekar, färger och mönster.

Regeringsgatan 43, 1 tr., Stockholm. Riks. 30 86.

KIKHOSTA "SODERSIN"

Botar sjukdomen på högst 10 dagar och kräkningarna upphöra genast. Intet månads långt nattvak mer. — Dr J. Carlson, Krödsberred, skriver: "Använder 'Sodersin' i stor utsträckning och med utmärkt resultat. Ett tacksamt exempel kan nämnas: Godsägaren Ellef Ringnes jr., som har 3 barn, vilka äro behandlade med läkemedlet, har anmodat mig om att för sin räkning utdela 100 flaskor till obemedlade." (s) J. Carlson, distriktsläkare.

"Sodersin", känt sedan 20 år i de latinska länderna, infördes i fjol i Skandinavien och uppnådde på några månader en försäljning av ca 10,000 flaskor. Begär "Sodersin" på Edert apotek.

Passa på

Desinficera munnen. Icke blott under epidemier utan också under vanliga förhållanden är det av största vikt att munnen rengöres och desinficeras så att de baciller som ständigt söka till sig i munnen, tillintetgöras. För att uppnå detta, behöver man icke läkemedel, om man endast använder Colgates Tandpreparater, får man munnen desinficerad utan ytterligare utgifter, samtidigt som tänderna bli vackra och vita.

Desinficera Munnen

Colgate & Co

Äter
Ni
havregröt ?

Vet Ni
huru den
skall smaka ?

Har Ni
provat
AXA ?

En välkommen present

IDUNS KOKBOK

blir den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

av ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad och utvidgad

Pris Kronor 10.—

NYHET: Anvisningar att använda gasspis eller gasugn vid alla recept för stekning och bakning.

Oatine

OATINE är behagligt i bruket, väluktande och oundgängligt i barnkammaren. Begär uttryckligen Vit creme grönt lock och tillbakavisa alla efterrapningar. Tub eller burk, vanlig storlek, och stor burk (5 gånger så mycket).

Begär endast OATINE "Vit creme, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbelt innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är väluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY'S Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Fabrikant. Idun kan ej genast som ett ting är avprovat vara färdig med ett utlåtande. Vi måste t. ex. vid en del inlämnade och avprovade artiklar, icke blott se att detta är tillfredsställande i själva avprovningsoögonblicket, utan även att det en tid framåt håller vad det lovar. Om t. ex. en kniv hastigt blir vass genom några "drag" på en till synes oskyldig liten tingest, så måste vi dock ha tid på oss för att se om ej efter några veckor själva kniven tar skada av apparaten. — Något annorlunda ställer sig saken med olika livsmedelspreparat; där är det betydligt lättare att jämförelsevis snabbt fatta ståndpunkt och giva rätt utlåtande.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 16. Finns något medel mot rödsprängd hud vid näsvingarna? Har försökt med feta ämnen såsom salvor, även motsatsen, salubrin, utan att någon förbättring visat sig. Tacksam för gott råd.

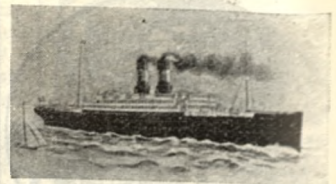
Prenumerant. Vad menar ni med "rödsprängd"? Är huden endast röd eller irriterad vid näsvingarna brukar zinksalva hjälpa, men man får inte hålla på länge i taget därmed. Är huden liksom rödsprängd hjälper intet yttre medel, då, om ni vill bli kvitt obehaget, måste ni vända er till läkare.

N:r 17. 1) Tacksam för råd, om en röd näsa någonsin kan få normal färg igen. Vet ej om den röda färgen beror av kyla eller om det är näsrodnad. När jag vistas ute vintertid blir näsan lika röd som kinderna, vilket genererar mig mycket, och det hettar förskräckligt när jag kommer in. Finnes något helst färdigt medel vore jag glad. — 2) Med vad bör jag mot rynkor massera en mycket fet hud? Särskilt näsa och panna blänka feta strax efter tvättning med varmt vatten, det vätskar ur porerna, som ej äro stora. 3) Hur skall jag på sommaren vid havet skydda mitt ansikte och min hals, så att de inte redan första dagen bli röda och blänkande för att sedan börja att fjälla av. Sitter eller ligger aldrig rakt i solen men trots försiktighet blir min hud förstörd för lång tid framåt. Förra sommaren fick jag mörka fräcknar på kindbenen fastän jag aldrig haft det förut. Innerligt tacksam för råd och hjälp. Gullan 28 år.

1) Om ni misstänker att näsrodnaden kommer av kyla bör ni om aftonen badda den med så hett vatten den kan tåla och sedan gnida in den med kamfersprit. Innan ni går ut i kyla bör ni smörja in näsan med litet kamfersalva och pudra ovanpå. För vanlig näsrodnad se sv. på fr. 3. — 2) När ni om aftonen tvättat er med varmt vatten och tvål (eller mandelkl om ni så vill) bör ni fukta ansiktet med en blandning av lika delar sprit, glycerin och rosenvatten och sedan massera huden. Härav blir ej huden fet och rynkor och veck utjämnas. Det är fördelaktigt att växla om och emellanåt ta någon ansiktscreme. Ni kan ta sådan med citron i. Den finnes att köpa färdig men ni kan bereda den själv enligt recept i sv. på fr. 2. På morgonen kan ni pudra huden lätt så att den ej ser blank ut. Det är ej skadligt med puder, blott man använder fint sådant och förvissat sig om att det ej innehåller något mineral. Fint rispuder är det bästa. Men det är viktigt att sedan väl

Ni ser ett

Aluminiumkärn med en nypudsad silverglänsande yta. Er handlande klargör putsmedlets namn "ZELOS ALUMINIUMPUTS". Tillverkare: Fabrikern Zeilos, Göteborg. Återförsäljare antagas.

Direkt Linie till Amerika.

Skandinavien-Amerika Linien

Skeppsbron 16, Stockholm.
Tel. adr. Transatlantic R. T. 7890.

Det
bästa
medlet

mot varig, spröd och söndersprucken hud.
Låt ej barnen plågas utan låt dem ingnida händer och ansikte med Syster Ellas Salva.

Jogal

Tabletterna verka snabbt o. säkert vid

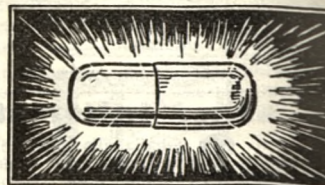
Reumatism | Huvudvärk
Gikt | Ischias
Nerssmärtor | Influensa

Inga skadliga biverkningar. Starkt urinsyrelösnande går Jogal till till själva roten av det onda. Dess smärtstillande verkningar märkas genast, även sömnlöshet bekämpas med Togal. Finnes å apoteken till 2:40.

Förstör ej Eder hy

med vatten utan använd Velvet Complexion, den amerikanska kvinnans bästa skönhetsmedel mot rynkor, röd och ören hy. Velvet Complexion (sammetshy) innehåller äkta mandel och försäljes i alla parfymaffärer. Pris per flaska 5:— och 8:— kronor. Generalagent: A/B Parfumeri R. Barlach, Stockholm C.

Millioner förstöra sitt hår med sprithaltigt och felaktigt sammansatta härvatten, grönsåpa, såpsprit m. fl. otjänliga hemkurer. Ni behöver ej med bekymmer se håret falla bort, om ni tillskriva Specialisten i härskudomar VALENTIN LINDBERG, Kommandörsg. 12, Sthlm, träffas kl. 12—2 vard. Flera tusen bevis finnas från botade skalliga och tunnåriga personer. Uppgiv ålder, sjukdomens art m. m. Biåga 40 öre för svar i diskret brev. Mina behandlingsmetoder äro berömda av såväl vetenskap, press som allmänhet.

SPIECKERS SANOKAPSLAR

stärka nerv- och muskelsystemet, släcka ungdomlig spänstighet, levnadsnär och energi, samtidigt som de undanröja trötthet, sömnlöshet och svaghetstillstånd. Finnes å alla apotek och drogaffärer.

Ask om 10 kapslar (för 10 dagars bruk) kr. 2.25.

Ask om 20 kapslar (för 20 dagars bruk) kr. 4.25.

Liten kur (5 stora askar) kr. 2.00.
Stor " (10 " " ") kr. 3.50.

Mot kyla

skyddas huden av

PRIS PER TUB KR. 1.-

rena huden på aftonen med varmt vatten och tvål, så att intet puder stannar kvar i porerna. — 3) För att skydda huden mot solbränna behöver ni ej ändra behandlingen, men strax innan ni ut-sätter huden för solen bör ni pudra den ytterligare, dock av-torka det mesta så att ni ej ser mjölig ut.

N:r 18. Snälla Fru Skönhets-doktorn, undertecknad undrar om ni vet något medel mot ansikts-fetma? Laila.

Är det bara i ansiktet ni är fet? Att dagligen utföra en serie gymnastiska rörelser utjämnar så småningom överflödig fetma. Ät icke mycket sötsaker och för en förständig diet. Se för övrigt sv. på fr. 6.

N:r 19. Undertecknad läste för ungefär en månad sedan beskrivning på citronhudcrème och har jag noga följt beskrivningen. Men efter 14 dagar började crèmen att mögla. Jag har skrapat bort möglet och använt den ändå, men antar jag att något fel från min sida begåtts. Undrar också om crèmen ej kunde göras något fastare. Tacksam för svar till

H. B. N.

Crèmen blir fastare om man tar något mer färtalj däri. Den skall arbetas, d. v. s. röras länge under avsvulningen, och innan man börjar därmed skall man för att den skall hålla sig ibland ½ gr. salicylsyra. Några droppar parfym kan också tillsättas.

N:r 20. Snälla Fru Skönhets-doktorn. Ung läsarinna beder härmed om följande upplysningar: I Weldon's Modejournal står under rubriken "Are you too thin?" om ett medel "Sargol" för att bli fetare. Nu undrar jag om Fru Skönhetsdoktorn tror att detta medel är tillförlitligt och har önskad verkan. Det är ju förenat med vissa svårigheter att komma över Sargol om det endast finnes i England, och därför undrar jag om det finns att köpa här i Sverige och hur mycket det kostar. Finns det kanske något liknande medel här, som har liknande verkan? Tacksam för svar är "Mager".

I allmänhet bör man akta sig för medel, om vilkas ingredienser man ingenting vet, så mycket mer då medlet är utländska och troligen mycket dyrt. Det kan visa sig verksamt, men följderna kunna bli nog så ödesdigra. — För-sök att bli fet på naturlig väg, d. v. s. vistas så mycket ni kan i friska luften, vilket ger aptit, och ät fettbildande saker såsom gryn- och mjölmalt, mjölk och grädde, bröd, redda soppor m. m. Som mellanmål kan ni en tid dagligen äta en portion kalla plättar (de få ej vara nygräddade). Djupandning framför öppet fönster bidrar till att vidga bröstkorgen och utfylla eventuella "saltkar", och husligt arbete utvecklar armarnas muskler. Djupandningen tillgår så att ni med händerna i sidorna höjer er på tå och drar in andan genom näsan medan ni räknar till 15—20, sedan kraftigt andas ut genom munnen och sänker er ned på hälarna. Rörelsen upprepas 8—10 gånger å rad varje dag 1 å 2 gånger.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Signaturen "Gymnastikdirektör" torde uppges namn och adress till redaktionen.

EXP:S BREVLÅDA.

Sign. A. F. Kalmar. Eder annons kostar kr. 7:50 som torde insändas.

På svenska

språket är Handbok i Hardangersöm utkommen. 90 illustr. Pris 1:75. Favorit-Exp., Hornsgatan 116, Sthlm. Återförsäljare rabatt.

"Luvisca"

(REGISTERED)
I SVERIGE INREG. VARUMÄRKE

är ööverträffad i slitstyrka och legans, krymper ej i tvätt och bevarar alltid sitt vackra utseende. "Luvisca" är lätt att tvätta och stryka och är idealt för damblusar, klädningar, pyjamas, barnkläder och herrskjortor.

För underhålliga efterapningar eller s. k. ersättningskvaliteter varnas. Den äkta varan har alltid namnet "LUVISCA" tryckt på stadkanten av varje meter.

"Luvisca" finnes i en mängd vackra mönster och färgställningar.

Äkta "Luvisca" erhålles hos alla välsorterade manufaktur-affärer i landet till ett fastställt pris av

Kronor 5:75 pr mtr.

Har Ni svårighet att anskaffa äkta "Luvisca" tillskriv då fabrikanterna

Messrs Samuel Courtauld & Co., (Foreign) Ltd.,
19 Aldermanbury, LONDON, E. C. 2.,

som beredvilligt namngiva Eder närmaste inköpskälla.

Önskar Ni uppfriska

Eder kunskaper i engelska språket, önskar Ni uppehålla dem på ett angenämt och bekvämt sätt och vill Ni läsa engelsk litteratur på original-språket utan att behöva slösa bort Er dyrbara tid med att leta i lexikon, då måste Ni skaffa Eder

The English-Swedish Magazine

Engelsk-Svenska Tidskriften

Detta magasin utgives på engelska med parallell svensk översättning under medverkan av framstående engelska och amerikanska författare jämte Ernst Lundquist som översättare.

Lösnummer å 1 kr. till salu överallt.

Pre. : Helår 10 kr., halvår 5:50, på posten, i bokhandel och portofritt från tidskriftens Red. och Exp. Västerlånggatan 65, Stockholm. At. 4946. Provmnummer sändas gratis på begäran.

Om barnen

äro svaga och kraftlösa, ser tårda ut och saknar aptit, så giv dem

MUSTRIN

kraftnäringssmedel med Lecithin det är mycket stärkande, alstrar nya celler, är blod och muskelbildande, stärker benstommen och tillför nerverna och hjärnan näring, så att barnen få krafter för sin naturliga utveckling, beprövat av många mödrar med synnerligen gott resultat, pris pr burk 6 kr. + porto erhålles från

Mustrin-Fabriken
Stockholm 21.

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser,
bakning,

maizenagröt
etc.

Skydda barnens hud mot kyla

genom ingnidning med Oxygenolfabrikens **Amarant-Cold-Cream**. Låt ej påtvinga Eder utländska, överkamma cremer, på vilka handlanden har större förtjänst.

Tellerins

Växtmargarin
"Extra Växt", pr. kg. kr. 2.—

Gräddmargarin
"Högsta Märket", pr. kg. kr. 2.50

Obs! Garantimärket

Frälsningsarméns

Handelsdepartement,

Östermalmsgatan 24, Stockholm.
Filial: Södra Allég. 9, Göteborg.

Musikinstrument-,
Bok- och Pappershandel,
Manufaktur- och korta
varor. Reseffekter m. m.

Förstklassiga kvaliteter:

Kaffe. Teer. Kakao.
Skokräm.
Armévtål.

Birgittas

Äkta Citron-Crème.

Ofelbart medel mot stråv och narig hy

Bästa ansiktsmassagecrème.

Utplånar rynkor o. ojämnheter i huden.

Tillverkas av saften av friska citroner.

Parfumeri S:ta Birgitta, Stockholm.

Pris kr. 3:—

Från Ystad till Haparanda

användes

YVY-TVÅL.

Säljes i varje välsorterad parfym- och herrekliperingsaffär.

Österlin & Ulrikssons
Kem.-tekn. Fabrik, Ystad.

Hur skall jag uppträda?

Om jag vill anses som fin, bildad och belevad? Hur skall jag bli trevlig sällskapsmänniska? Hur skall jag kläda mig elegant och ändå billigt och vad skall jag ha på mig vid olika tillfällen? Hur skall jag uppträda vid den stora middagen, vid bröllop, på teatern o. s. v.? På dessa samt en mängd andra frågor i vad som rör umgängeslivet får Ni svar i

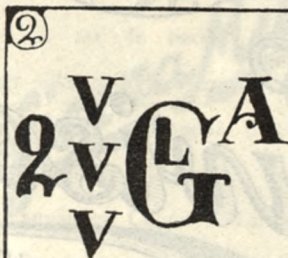
J. L. SAXOVS
Umgängeskonst
— Levnadskonst

7:e uppl., 55:e tusendet. 272 sid. 60 illustr. Tråfritt papper. Elegant utstyrel. Pris häft. 3:50, inb. 5:—.

Innehåller allt vad Ni behöver veta rörande sällskapslivet, ger värdefulla råd angående kläder och konstén att kläda sig o. s. v. Bokens oerhörda framgång visar bäst dess värde.

IDUN. Beställingsedel till **BOKFÖRLAGET NUTIDEN**, Lästmakargatan 12, Stockholm. Var god sänd mig ex. Saxon: Umgängeskonst — Levnadskonst. Boken skall vara häftad, inbunden. (Var god och stryk över ordet häftad eller inbunden!) Namn: Adress: Postadress:

1) **VAR ÄR HUNDEN? STOR**

EEEEEEEE
EEEEEEEE
EEEEEEEE
EEEEEEEE

HOMONYMER.
(Likljudande ord.)

- 1) Det är — människor, som — vara med om något sådant.
- 2) — — inte komma i går.
- 3) — anser sig ha uppfyllt — rättfärdighet.
- 4) Denna blomma — trädgårdsgårdsmästarna —.
- 5) Det är hans —, att du gick —.
- 6) — har — läxor i dag.

- 7) — du, vem som tog min —?
- 8) — skall vara —.

Lösning av de båda ovanstående rebusarna och homonymen, på vilken senare likljudande ord skola placeras i streckens ställe så att förnuftiga meningar uppstå, skall vara insänd före den 21 mars under adress *Rebus och Homonymer, Iduns Redaktion, Stockholm.*

FYRTORNETS
APTITBITAR, VINGASILL
GOURMANDSILL
FINASTE RÅVAROR. — BÄSTA KVALITET.

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnärings för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- och droggaffärer. Mellins Food Depot, Malmö.

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS
torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.
Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att anrätta. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad speceriaffär.
OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Annonsera i Idun!

STALRESARMADRASSEN I D E A L
Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

En liten lyckoböna
medföljer varje beställning å en sats babykläder innehållande 7 st. delvis handsydd plagg av prima tyg o. modell Kr. 16:—.

Till landsorten mot postförskott. Fru B. LIDBÄCK, Valhallavägen 53, Stockholm. Riks. 58 26.

Svält ej
Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

LEDIGA PLATSER

DUKTIG, BÄTTE FLICKA,
van vid ordning, som skulle vilja åtaga sig ensamjungs sysslor kan få plats i liten fam. (ej småbarn) 1/2 tim. järnv. fr. Stockholm i villasamhälle. Eget rum. Kunskap i matl. ej behövt. Svar med foto och betygsavskr. el. rek. till Fru A. L. C. postv. rest., Spånga.

Barnkär
anspråkslös flicka, kunnig i sömnad, får plats i 3 personers hush., där jungfru finnes, att sköta 3-årig flicka samt även deltaga i förekommande, lättare sysslor. Svar med lönepretentioner till "Barnkär G. L.", H. T. Centralen, Göteborg.

Frielever
i Gobelinvävnad mottagas hos Ameli Fjæstad, Arvika, Rakstad.

Polikliniksköterska
vid Länslasarettet i Eskilstuna är till ansökan ledig. Tillträde 1 maj 1922. Grundlön 900 kr. pr år, 4 ålderstillägg å 120 kr. efter 3, 6, 9, 12 års tjänst. För närvarande 30 % dyrtidstillägg. En månads årlig semester med kostersättning. Pensionsrätt. Ansökan med läkare- och frejdebetyg, styrkta avskrifter av skol- och tjänstgöringsbetyg insändes före d. 10 mars till Lasarettsläkaren.

En snäll, glad o. plikttrogen
25 å 30 års
flicka,

kunnig i matlagning och bakning samt van vid lantliga förhållanden, får plats den 1 eller 15 Mars om rekommendationer och foto samt uppgift om lönepretentioner sändes till "Helst lantbrukardotter", Länstidningens Exp., Nyköping.

Skolkökslärarinna
erhåller förmånlig anställning vid Høla folkhögskolas husmoderskurs under maj — aug. instundande sommar. Ansökningshandlingar, ställda till skolans styrelse adress Prästmon, insändas före den 15 april. Styrelsen.

Hushållselever
kunna få lära såväl finare, som enklare matlagning, även tillfälle till trädgårdsskötsel. Pensionatet är ordnat som ett hem, med glatt och trevligt kamratliv i naturskön trakt. Billigt pris. Förfrågningar besvaras mot porto till Jakthyddans Pensionat, Wärsjö.

PLATSSÖKANDE
EN REALSKOLEBILDAD FLICKA,
21 år gammal, från fint, bildat hem, önskar plats som barnfröken eller att undervisa barn i de lägre kurserna. Vore villig medfölja familj, som ämnar tillbringa sommaren i utlandet. Tacksam för svar till "21 år", Iduns exp., f. v. b.

För kortare eller längre tid
sök. bild., ej så ung fl., plats som pålitl. hjälp för dam, fam., el. barn. el. a. område. Kun. i husl. syssl., n. konförs., musik. Sv. m. "En anställning", Box 805, Sthlm f. v. b.

Plats önskas som husmoders hjälp
eller som hjälp och sällskap för äldre dam eller herre, av 40-årig dam, som på grund av de svåra tiderna är utan anställning, mot fritt vivre och helst någon ringa ersättning. Kompetent att förestå ett hem. Svar till "I." Snällposten, Lund.

Ung, glad och enkel,
verkligt barnkär flicka av god familj önskar plats som barnsköterska, helst i Sthlm. Villig hjälpa till med i hemmet förekommande göromål. Tacksam för svar till "Familjemedlem 1 april", Iduns exp. f. v. b.

Enkel, frisk och stark flicka,
intresserad för sjukvård, önskar till 15 mars eller senare plats på mindre sjukhus eller sjukstuga, helst som elev men även som biträde. Tacksam för svar till "22 år", Iduns exp., Stockholm, f. v. b.

Bättre flicka
önskar plats som hjälp och sällskap. Är villig deltaga i husliga sysslor. Någon lön önskvärd. Svar till "Familjemedlem", Nelhammar p. r.

Bättre flicka,
som genomgått 7 klasser i högre allmänt läroverk, huslig och musikalisk, söker plats som husmoders hjälp och sällskap. Svar till "Medlem av familjen — 18 år", S. Gumelius Annonbyrå, Malmö.

Ung tyska,
prästdotter, musikalisk, undervisar även i franska och engelska, examinerad lärarinna, söker plats i familj. Referenser: Hovpredikant P. Nilsson, Häggum och Fru Apotekare Fajersson, Kalmar. Svar till Pastor Blümke, Altefähr, Tyskland.

Lantbrukaredotter
från gott hem önskar komma i vänlig god familj där jungfru finnes att under skicklig ledning deltaga i husliga göromål. Svar till "Familjemedlem", Dingle, f. v. b.

En 17-års flicka
önskar plats på herrgård eller prästgård för att hjälpa till med alla inomhus förekommande göromål. På lön fastes inget avseende. Svar till "H. K.", Trelleborg p. r.

17-årig snäll landsflicka
önskar plats, som hjälp åt fru i hushåll eller med barn. Helst som familjemedlem. Svar till "17 år", Iduns exp., Stockholm, f. v. b.

Ung flicka,
som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar plats i god familj. Event. vara barn behjälplig med läxläsning. Något undervisningsvan. Tacksam för svar till "Villig o. hjälpsam", p. r. Karlshamn.

Ung flicka
önskar som familjemedlem lära hushåll under ett par månader å herrgård uppåt landet. Svar med prisuppgift till "M. S.", Iduns exp., f. v. b.

Två unga flickor
önska plats i bättre familj som husmoders hjälp. Helst med någon lön. Svar till "Familjemedlem", Stockholms Annonbyrå, Stockholm.

INACKORDERINGAR
Konfirmander
mottagas under 5 veckor 19/6—24/7. Naturskön trakt, tillfälle till bad. Goda referenser lämnas. Gällaryds prästgård, Småland. Gustaf Ek. Komminister, adr. Gällaryd.

Konfirmationsundervisning
(jämt inackordering) kan i sommar erhållas i Stjärnars komministergård, vid Roxens norra strand. Hårlig natur, härlig luft. Tillfälle till bad. Goda förbindelser med Linköping. Moderata pris. Svar till pastor O. Nygren, Eklundshov, Vreta Kloster.

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten:

- Arvika:** Arvika Nyheter.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gevele:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Hörby:** Hörby Dagblad.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.

- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohuslänningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Upsala:** Tidningen Upsala.
- Visby:** Gotlänningen.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.

TILL SALU

Fin och välkänd Vitvaruaffär

Stockholm, med bästa affärsförhållanden, och om har av nuvarande ägaren inre-
tats i 26 år, överläts med eller utan
våning om 3 rum och kök.

Stockholms Uthyrningsbyrå,
Stureplan 6.
Stockholm.

Efter 200 kr. per tnl. åker

och 100 kr. per tnl. skogsmark säl-
jes mycket god egendom, c:a 7 mil
från Stockholm och 3 km. från sta-
tion. Vackert läge vid sjö. C:a 350
tnl. åker och 1,600 tnl. skogsmark
med vackra ungskogar och delvis av-
verkningar skog. Från egendomen
kan med fördel fränstyckas ett tiotal
utgårdar.

Stockholms Uthyrningsbyrås
Fastighets-Agentur.
Stureplan 6.
Stockholm.

ATT HYRA

Förstklassiga våningar

med alla nutida bekvämligheter, från
5, 6-11 rum uthyres omedelbart ge-
nom

Stockholms Uthyrningsbyrå,
Stureplan 6.
Stockholm.

DIVERSE

Babyutstyrlar.

välvalda och bra modeller av bästa
tillbehör Kr. 10:—, med engelsk blö-
ja och gördel samma pris. Bärmantel
Kr. 4:—. Dopklänning med mössa fr.
10:50 till 15:— kr. Lakan och Örn-
gott Kr. 8:— Mönster medf. Röda
Korsets modeller å Babyutstyrlar äro
utarbetade i min ateljé.
Dagmar Jacobsons Vitvaru- o. Linne-
sömnadsaffär Rt. 1406.
Borås.

Homöopat

Ernst Hane, leg. G. D.

Kron, bröst-, mag-, nerv-, underlivs-
sjukdomar. Avmagring. Mottagning
vardagar 10-1,30 och 7-8 e. m.
Drottninggatan 104, 3 tr. Tel. Br. 1162.

Ett utmärkt medel

vid alla slag av nervsmärtor såsom
huvudvärk, reumatism, neuralgi, för-
kylnings- och febersymtom hava Dr.
Stohrs Kephaldoltabletter snabb och
säker verkan utan besvärliga svettning-
ar och utan att skada hjärtat eller
andra organ. Användes med glänsande
resultat av de främsta kliniker och lä-
kare. Finnes å alla apotek.

English Home.

Hove, Brighton. 4 Grand Avenue.

offered by the Misses White and Munn
to a few young ladies. Social Home
Life. Educational advantages. Sports,
amusements, frequent visits to Lon-
don. Large house in view of sea whit
excellent clientele. Best. references
exchanged.

Gästriklands Folkhögskola

Västerberg, Storvik.

Kurs för kvinnliga elever 1 maj-
29 juli: allmän bild, ämnen, hemvärd,
barnavård, vävnad, sömnad och fort-
sättningskurs, i matlagning 31 juli-26
aug. Valfri utökad undervisning i teore-
tiska ämnen. Nedsatta avgifter. Höj-
da statsunderstöd. Sammanlagda ut-
lägg för undervisning, bostad och kost
under 3 månader för hebetalande elev:
200 kr., för frielev m. statsunderstöd 35
kr. Begär illustr. prospekt.

Tillskärerska

eller
Direktris

absolut skicklig och fullt hemma i kläd-
nings- eller kapp- och dräktsömnad, öns-
kas som kompanjon för förstklassig
ateljé i mindre stad. Reflekt. svar till
"Kompanjon", Iduns exp. i. v. b.

The-Importör

söker ombud.

Gammal, inarbetad the-firma i Göte-
borg söker ombud å alla platser i
Sverige för förs. direkt till konsumenten.
Kommissionslager lämnas. Svar
med referenser till "Goda villkor", An-
ons-Krantz, Göteborg.

Ansiktsblekning

med packning, osvikligt medel mot
pormask, fet och oren hud.

Hårfärgning

med Henna De-Oreal. Oöverträ-
fat färgmedel.

Celia Göranson

Drottninggatan 47.
Stockholm.
Riks telef. 132 46.

Hårarbeten.

Ej fabriks utan hemarbete. Flåtor
av äkta svenskt mjukt naturhår (ej
färgat gräs), 50 cm. 8 kr., 60 cm. 10
kr., 70 cm. 12 kr., 80 cm. 15 kr. Län-
kar, klockkedjor, broscher 5-8 kr.
Ombyte medges. I övrigt utföres alla
hårarbeten. Önskas arbetet av eget hår
kan sådant insändas. Förstklassigt ar-
bete garanteras. Sändes utan angivan-
de av innehåll mot postförskott.
Fru. Elvira Ossborne.
35 Vallingatan 35, 2 tr.
Stockholm.

FROSTSKADOR

även mycket gamla botas fullständigt med Kylatum, absolut verksamt medel. Resultat efter 5 högst 7 behandlingar. Pris pr flaska 5:— kronor, avsett för en kur och säljes hos Sjukvårds-, kemikalie- och Parfymeriaffärer samt i parti från A.-B. Parfymeri Barlach, Stockholm C.

S:ta Birgittas svavelpomada

innehåller svavel i löslig form, stärker hårväxten, förhindrar mjällbildning.
Parfymerie S:ta Birgitta, Stockholm.

Beprövat medel mot grått hår.

Ger hårrötterna näring och befräddar hårväxten. Pris kr. 3:50 pr flaska och porto.

LAVENDEL-HUDCREME.

Utomordentligt välgörande för hyn. Bästa ansiktsmassagecreme. Pris 2:— kr. pr burk och porto.

CREME d'Or.

Rekomm. för torr och slapp hud. Ef-
terlämnar ej fettglans. Bästa ingredi-
enser. Pris 2:— kr. pr burk och por-
to. Sändas mot postförskott. Fr. A.
Carlzon, Karlsberg, Gamleby.

Fräkencreme

Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6:50 + porto. För-
sändes diskret. Fran-
ska Parfymermagasinet,
Hovleverantör, Drott-
ninggatan 21, Sthlm.

Kvinnliga Folkhögskolan i Wara

kommer att pågå fr. o. m. den 1 maj t. o. m. den 14 okt. Undervisning med-
delas i vanliga folkhögskoleämnen, handarbeten, sömnad, vävning, växtfärg-
ning, lantushållning, konservering och matlagning samt valfritt i tyska eller
engelska språket. Folkhögskolan i Wara är den enda i vårt land, som är
anordnad enbart för kvinnliga elever, vilka här erhålla en grundlig och mång-
sidig teoretisk och praktisk utbildning under längre tid än vid någon annan
svensk kvinnlig folkhögskola. Rymliga lokaler. Nytt skolkök. Billiga lev-
nadsomkostnader. Stipendier på upp till 45 kr. pr månad. Övre avdelningen
vid folkhögskolan i Wara meddelar av mera specialiserad utbildning bl. a.:
Främmande språk och är avsedd för flickor med större förkunskaper. Der.
förbereder för inträde vid seminarium o. d. Begär prospekt från rektor Anders
Johansson, Wara.

Hösterums Husmoders- o. Trädgårdsskola

giver bildade unga flickor, som önska tillbringa våren och försommaren på
landet, tillfälle till undervisning i lantushåll och trädgårdsskötsel. Exam.
lärarinnor. Bad, tennis, bil. Nu kurs 1 april-1 juli. 180 kr. pr mån. An-
mälan före 15 mars. Ref. önskas.
Fru S. af Ekenstam, Hösterum, Söderköping.
Referenser: Fröken I. Wallin, K. Skolöverstyr., Stockholm. Fröken I.
Schager, Statens Skolkökssem., Stockholm. Fru L. af Ekenstam, Lund, Frö-
ken E. Hanngren, Korstappan, Leksand. Fru I. Petrelli, Djursholm. Biksop
O. Bergqvist, Luleå.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.
R.T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S.T. 8301.
För behandling av stödje- och rörelse-
organens skador, sjukdomar, deformi-
teter och funktionsrubningar.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium

Östra Hamngatan 45. Tel. 96 80.
Framstående lärarekrafter.
Individuell undervisning.
Begränsat elevantal.
Begär prospekt
och årsredogörelse.
Inspektör Föreståndare
Otto Nordenskjöld. Erik Börner
Professor. Direktör.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga
elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept.
Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Mot grått hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkta
och så mycket efterfrågade härvattnet
mot grått hår som förhindrar ärav-
fall och fullständigt borttager mjäll
och som i över 40 års tid förts i
Fanny Gelin Parfymermagasin, Malm-
torggatan 5, Sthlm, numera fås under
adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken.
Riks och Sthlmstel. Norrviken 214.
Pris 6:— kr + porto.

Praktiska,

hygieniska, impregnerade dam-
underkläder av olika medel-
ler för dag- o. nattbruk samt
Dambindor, även i små rese-
förpackningar, i parti o. mi-
nut billigast från

Carl Stangenberg,
Hötorget 10, Stockholm.
A. T. 28690. R. T. 7762.

Ungdomlig charme,

persikolen, mjuk och smidig hy ger
Majorskan Edmanns Idealcreme. Pris
2:— kr. per burk. Fås i Parfymeriaff-
ärer. I parti A/B Parfymeri Barlach,
Stockholm C.

Sjuka.

Besök eller skriv till Homöopatiska
Institutet Auxilium, Salmätargatan 5
(hörnet av Tegnérsgatan). Rt. 825 11.
Mottagn. 10-12; 2-4 eller enl. över-
enskommelse. Specialitet: Magsjuk.,
blodbrist, reumatism, fallandesjuka, in-
fluensa, njur- och gallsten samt sock-
ersjuka.

Hultkrantz,

Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

Stilfulla Kappor och Klänningar

Aftontoaletter, sys väl och billigt i Fru Louise Lundgrens Damskrädderi-
ateljé, Västerlånggatan 68, 4 tr. R. T. 224 61. Mångårig praktik.

S:ta Birgittaskolan

Rikstel. 141 08.
Allm. tel. 51 90.

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt praktiskt handarbete.

Undervisning i klädsöm, linnesöm, barnkläder, all slags konstbroderi i
spetsar, monteringar etc. Anmälningar mottagas dagligen 10-5.
Elever mottagas 1 och 15 varje månad. Aftonkursen 2 gånger i veckan.
Lägre avgifter. Denna månad utförsäljes franska modellklänningar.
EMMY KYLANDER.

Systrarna E. Nilsons Sömnadsskola

Rådmansgatan 8 (intill Liljansplan) Stockholm. Allm. tel. 40118.
Kurser i Kläd- och Linnesömnad. Begär prospekt.
ELLA och ESTHER NILSSON,
F. d. lärarinnor vid Birgittaskolorna.

ÖNNESTADS

I Krist:s Län - 1868 grundade

Tolkhögskola

börjar den 20 april å två avdelningar.

Kvinnl. 4 mån:s Sommarkurser

Allmänbildande ämnen, vävnad, slöjd, skolkök m. m.
Billiga omkostnader. Friplattser-stip. till 45 kr. pr
mån. för obem. Tidsenlig, framst. organisation!
Begär illustr. prosp. — Sändes mot 40 öre i porto
genom rektor YNGVE MELANDER, Önnestad.

Obs.! Även KVINNliga TRÄDGÅRDSSKOLAN.

OBS!

Önnestads Trädgårdsskola

för unga flickor.

Ny kurs från 7 mars. Ungdom och målsmän anmodas re-
kvirera skolans nyttkomna rikt illustrerade prospekt. Sändes
mot 40 öre i porto genom
Rektor YNGVE MELANDER, Önnestad. (Krist. län.)

Hammenhögs Lantushållsskola

adr. Hammenhög.

Sommarkursen börjar den 1
maj och pågår till d. 15 okt.

Undervisning i alla i ett hem förekommande arbeten såsom
matlagning, bakning, slakt, konservering samt sömnad och
vävnad, såväl enklare som konstvävnad. Statsunderstöd 25-45
kr. pr mån. för mindre bemedlade och obemedlade.
Prospekt erhålles portofritt från
Föreståndarinnan.

Trädgårdskurs

anordnas liksom föreg. år under april-okt. vid större herrgård för några
friska och för trädgårdsarbete intresserade flickor. Stor prydnads-, köks- och
fruktträdgård, moderna växthus samt storslagen park, belägen utmed Vättern.
Kurser omfattar teoretisk och praktisk undervisning i trädgårdsskötsel och
konservering. Utex. lärarinna och trädgårdsmästare. Begär prospekt.
Karin Berglund, Almnäs, Hjo.

TRÄDGÅRDSKURS

för kvinnliga elever vid Torshäll, Leksand 1 apr.-31 okt. — 15:de kursen.
Extra elever även på kortare tid. Vegetarisk kost. Ref., prosp. och vidare
upplysningar på begäran.
LILLIE LANDGREN. MÅRTA PHILIP.

Värmlands Kvinnliga Folkhögskola

MOLKOM

Sommarens kurser 8 maj-19 augusti.

Läge: nära Molkom järnvägsstation i en av Värmlands vackraste trakter.
Första årskursen med undervisning i allmänbildande och praktiska skol-
ämnen, kvinnlig slöjd m. m. Är även lämplig som förberedelse för semina-
rium, sjukvård m. m.
Andra årskursen eller Husmodersskolan, avsedd för flickor, som förut ge-
nombgått folkhögskola eller erhållit annan minst motsvarande utbildning utöver
folkskolan.
Utmärkta skolkokaler, elevhem, gymnastiksal med dusch m. m. Omfat-
tande bibliotek. God och billig inackordering. Betydande lindringar i om-
kostnaderna för mindre bemedlade. Prospekt erhålles genom rektor, fil. d:r
Hj. Heden, adr. Molkom.

PIX-pojken på äventyr.

Ja, faderväll, du kära hembygdsstrand.
En tröst, att PIX man får i alla land.

Askar 50 öre, påsar 25 öre.

Ett viktigt led

i tillverkningen av cacao är *rostningen* av cacaobönan. För att den karaktäristiska, delikata smaken skall komma till sin rätt, måste cacaobönan beredas genom rostning, vilket är en mycket ömtålig operation fordrande lång erfarenhet. Efter decenniernas strävanden har rostningsprocessen vid Cloettas fabriker utvecklats lika mycket till en konst som till en hemlighet, och bl. a. därpå beror den utsökt läckra smaken.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste tillverkning. Finnes överallt.

Sen

Florodol - Tvålen

är damernas favorit-tvål, och en idealisk barntvål.

PARFYMERI
FLORA,
GEFLE.

Till födelsedag
och Namnsdag

Herrarnas present!

Noble's
25 cigarrer i lyxförpackning
kr. 17,50